

БИР ДАҚИҚАЛИК ДАРОМАД

Кузатувлар шуни кўрсатдики, баъзи машҳур ишбилармонлар бир неча соатгина ишлаб, қимматбаҳо автомобил ёки яхта харид қилишга етарли пул топишлари мумкин экан. 60 сонияда энг катта даромад топиш қутилганидай Microsoft (Майкрософт) компаниясининг асосчиси ва раҳбари Билл Гейтсга тегишли.

ТЎҒРИ ЮРДИМ-ЕТДИМ МУРОДГА

Нима бўлади-ю, Давировнинг миясига ишларини янада «беш» қилиш гоёси ўрнашиб қолади. Ва, унинг ташаббуси билан «Бухоротекс» ОАЖ ҳамда «Бухоротекс» фирма дўкони ўртасида 250 млн. сўмлик тайёр маҳсулот етказиб бериш тўғрисидаги шартнома имзоланади. Шундан сўнг...

Mustaqillik huquq demakdir

ҲУҚУҚ

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2009-yil 16-aprel, № 16 (641)

БОШ ПРОКУРАТУРАДА

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН

15 апрель кuni Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида Бош прокуратуранинг Олий ўқув курслари томонидан Адвокатлар палатаси ва Тошкент Давлат юридик институти билан ҳамкорликда «Жиноят процессида тарафлар тенглиги ва ҳимоя ҳуқуқи кафолатларини таъминлашга оид жиноят-процессуал қонунчиликни қўллаш амалиёти ва тақомиллаштириш масалалари» мавзусида илмий-амалий анжуман ўтказилди.

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш ҳар бир демократик давлатнинг устувор вазифасидир. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси қабул қилиниши билан инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш мақсади белгиланди, инсон ҳуқуқлари ва давлат суверенитети фойдаларига, шунингдек, демократия ва ижтимоий адолатга содиқлик эълон қилинди, халқаро ҳуқуқнинг умум-этироф этилган қоидалари устуңлиги тан олинди.

Республика Президенти Ислам Каримовнинг бевосита раҳбарлигида давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳалари каби суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш жараёни ҳам давом этмоқда. Давлат ва жамиятнинг ривожланиши қонунчилик базасини тақомиллаштириш ва уни ҳозирги кун талабларига мувофиқлаштириш заруриятини юзага келтиради. Бусиз мамлакат ҳаётининг иқтисодий, сиёсий ва бошқа соҳаларида кенг қўламдаги демократик ислохотларни амалга ошириб бўлмайди.

Жиноят процессида инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоясига риоя қилинишида тарафлар тенглиги ва ҳимоя ҳуқуқи кафолатларини таъминлашнинг аҳамияти катта. Амалдаги қонунчиликка мувофиқ жиноят судлоғи иш юритуви тарафларнинг тенглиги асосида амалга оширилади ва гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи, жабранувчи, гувоҳ ҳимояланиш ҳуқуқига эга. Илмий-амалий анжуманда республика

ликамининг таниқли ҳуқуқшунос олимлари, адвокатлар, экспертлар ва амалиётчилар жиноят процессида тарафлар тенглиги ва ҳимоя ҳуқуқи кафолатларини таъминлашга оид жиноят-процессуал қонунчиликни қўллаш амалиёти ва уни тақомиллаштириш масалалари юзасидан маълумотлар бердилар.

Ўзбекистон Республикасининг «Қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқи судларга ўтказилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги, «Адвокатура институтининг тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги, «Адвокатура институтининг тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги амалдоши таъкидланди.

Анжуманда жиноят процессида тарафларнинг тенглигини таъминлаш, адвокатура институтини тақомиллаштиришга оид қонун ҳужжатларини амалиётда қўллаш тартиби, адвокатлик тузилмалари томонидан ҳимоячи иштирокчини таъминлаш ва адвокатнинг профессионал фаолиятига тўқинлик қилишнинг олдини олиш ва бошқа масалалар муҳокама қилинди, жамиятимизда қабул қилинаётган янги қонунларнинг амалиётда қўлланиши юзасидан тавсиялар берилди.

Ўз муҳбиримиз

Пойтахтимизда фаолият юритаётган 13 та ижодиёт маркази ва 8 та техник ижодиёт марказлари ўн минглаб ўқувчиларни ўз бағрига олган. Бундай ижодиёт марказлари мамлакатимизнинг барча вилоятларида мавжуд бўлиб, уларнинг ўсиб келаётган авлод камолотидаги ўрни беқиёсдир. Бу ҳақда «Махсус мавзу» рукнида берилган мақолаларда сўз юритилган.

Ҳуқуқий ва амалий ёрдам

Асл тadbиркор — танлаган соҳасининг миришқори нафақат ўз фойдасини, балки кўпчилик манфаатларини кўзлаб иш бошлайди, фаолият доирасини кенгайтириб боради. Бозорга харидордир, сифатли маҳсулотлар чиқаришга интилади. Шу билан баробар янги иш ўринларини тақлим қилиб, бандлик муаммосини хал этишга муайян ҳиссасини қўшади. Ишсиз фуқароларга меҳнат қилиб, риёз-рўз манбаларидан фойдаланиш имкониятини ҳавола этади.

Мана шу ҳусусий ва жамият манфаатларининг уйғунлигига асосланиб қабул қилинган Тadbиркорликни қўллаб-қувватлашга оид қонунлар, Президент қарорлари ишбилармон кишиларга барча шарт-шароитларни ҳавола қилиб, сармояларини ишлаб чиқариш, савдо, хизмат кўрсатиш, бир сўз билан айтганда иқтисодийни ривожлантиришга сарфлашдан манфаатдор бўлишларини кафолатлади.

Прокуратура органлари фуқароларга қонунларнинг мазмун-мо-

ҳиятини сингдириб бориш билан бирга тadbиркорлик субъектларининг манфаатларини ҳимоя қилишмоқда. Шу тариқа Наманган шаҳрида амалдаги қонунларга риоя қилиб, хоридан келтирилаётганлар билан бемалол рақобатлаша олувчи, импорт ўрнини босувчи сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқараётган, юқори савияда хизмат кўрсатаётган янги иш ўринларини яратётган тadbиркорлар сафи кенгайиб борапти.

(Давоми 2-бетда).

ХАЛҚ ХИЗМАТИ ШАРАФЛИ

Бу пурмаёно сўзлар мамлакатимиздаги барча банк муассасаларига илб кўйилган. Мана шу ибора банк тизимида ишловчи ҳар бир ходимнинг шioriга айланган. Дарҳақиқат, жамият иқтисодийнинг қон томири бўлиши банклар халқнинг ҳақиқий кўмакчисига айлиниб бормоқда. «Мижоз банк учун эмас, банк мијоз учун» деган ибора ҳам кун тартибидagi муҳим масала бўлиб турибди.

Самарқанд вилоятида фаолият кўрсатаётган банклардаги хизмат бугунги кун талаблари даражасида бўлалатими? Банкларнинг барчаси мијозлар ишончини оқлаётими? Биринчи даражали ижтимоий тўловлар ўз вақтида тўланаётими? Банк тизимида хизмат даражасини ошириш учун нима ишлар қилинмоқда? Шу каби бир қатор саволларга жавоб топиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг Самарқанд вилоят бошқармасида бўлиб, саволлари-

мизга жавоб олдик.

Фуқаро бекорга бирор идорага ариза кўтариб бормайди. Бунинг турли сабаблари бўлиши мумкин. Бирок ана шу фуқароларнинг мурожаатига ўз вақтида ва одилона муносабат билдириш мутасаддиларнинг бирламчи вазифаларидан саналади. 2008 йил давомида бошқармага 217 та ёзма мурожаатлар келиб тушган. Уларни ўрганиш натижасида 59 та мурожаат ижобий хал этилган. 127 таси буйича тушунтириш ишлари олиб борилган, 31 та хатлар аноним, тегишли асосга эга бўлмаган, тасдиқини топмаганлиги учун рад этилган. Бурақамларни бекорга келтирмадик. Сал эътибор берадиган бўлсак, аризаларнинг тоифаларга бўлиниши, мақсади аниқ бўлган биринчи ва тегишли тушунчага эга бўлмай туриб нотўғри мурожаат қилган иккинчи тоифа ҳам бор. Уларга сал тушунча бериб, тўғри йўл кўрсатишга бас.

Аммо хали ҳам одамлар асабига тегиш, кимгадир зиён етказиш учун ғаразли мақсадда ариза-шикоятлар ёзаётган кимсалар ҳам учраб тургани ачинарли ҳолдир.

Банк фаолияти ҳақида аҳолига қанча кўп маълумот берилса, тарғибот самарали бўлса, аризалар шунча камайди. Шунинг учун банк тизимида бўлаётган янгиликларни ҳамюртларимизга доимий равишда етказиб туриш, банк хизматининг янги турларини тушунтириш, аҳолининг ортқича маблағларини ўзаро фойдали тарзда банк омонатларида сақлаш буйича тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш ҳар бир банкнинг матбуот ёки маркетинг бўлиmlларида режалаштирилиб, амалга ошириб бориlmоқда. Матбуотдаги чиқишлар буйича қатъий графиклар ишлаб чиқилган. Марказий ва маҳаллий оммавий ахборот воситалари билан мунтазам алоқалар йўлга қўйилган. Айниқса, вилоят телевидиеллари орқали банк

ходимлари тўғридан-тўғри савол-жавоб шаклида ташкил этиладиган «Бевосита мулоқот», «Долзарб мавзу» каби кўрсатувлар доимий равишда эфирга чиқиб турибди.

Газеталарда мақолалар билан мунтазам иштирок этиш йўлга қўйилган. Уттан «Ешлар йили»да амалга оширилган ишлар салмоғи ҳам анчагина. Вилоят тижорат банклари томонидан 2008 йил давомида 3315 та ёш оилага 11644,3 миң сўмлик кредитлар берилган. Шундан 282 нафар ёш оилага 5459,6 млн. сўмлик уй-жой қуриш ва сотиб олиш учун ипотека кредитлари берилди. 1826 нафар ёш оила эса 3490,2 млн. сўмлик истеъмол кредитлари олиб, ният қилган хонадон жиҳозларини сотиб олишди. 1207 нафар ёш оила эса 2694,5 млн. сўмлик микрокредитлар олиб, моддий аҳолини яхшилаш, ўз оилавий бизнесини йўлга қўйиш имконига эга бўлишди.

(Давоми 3-бетда).

Қонунга зид ишларни амалга ошириш йўли билан шахсий бойлик ортирмоқчи бўлганлардан бири Бухоро вилоятида тавааллуд топган, тўртта фарзанднинг онаси, нафақахўр Мавжуда Самандарова бўлиб чиқди. (Исми-фамилиялар ўзгартирилган). М.Самандарова 2007 йил 13 декабрь куни «Медлайф» сўғурта компанияси менежерларининг семинарида иштирок этиш учун Тошкент халқаро аэропортидан Туркияга учиб кетган эди. Шу ўринда унинг чет элорга қилаётган ушбу сафари биринчиси эмаслигини, илгари опахон Туркия, Эрон ва Бирлашган Араб амирликлари

каби давлатларда бир неча марта сафарда бўлганлигини таъкидлаб ўтиш лозим. Яъни, опахон сафарга ўзи билан нималар олиши мумкин-у, нималар олиши мумкин эмаслигини, сафарга ўзи билан қанча нақд хориж валютаси олишга ҳаққи эканлигини аъло даражада билган. Ўзининг айтишича, бир-иккита мол-ҳолини сотиб, таниш-билишлардан қара кўтариб 12500 доллар тўплаган. Опахон бу пулларнинг 2000 долларини Божхонада баённома тўлдириб олиб

багажга топшириб юборган. Божхона ходимига эса «мана, баённомада кўрсатилган 5000 доллар, ундан икки миңгини мен олиб ўтишга ҳақлиман» деган. Уч миңги учун эса чет эл валютасида операцияларни амалга оширишга лицензияси бўлган ваколатли банкнинг рухсатномасини тақдим этган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 20 мартдаги 1979-сонли «Жисмоний шахсларнинг нақд хорижий валютани

кўрсатилиб, Адлия вазирлигида 1999 йил 7 майда 716 рақам билан рўйхатдан ўтган Ўйроқноманинг 2-бандига кўра, 5000 АҚШ долларигача миқдорда нақд хорижий валютани четга олиб чиқишига ваколатли банклар, ундан ортиқ миқдордагисини олиб чиқишига Республика Марказий банкнинг рухсати билан йўл қўйилади.

Норезидентлар, яъни резидент макомига эга бўлмаган шахслар эса республика ҳудудига киришда тўлдирган божхона баённомаси-

харид қилиб, Ўзбекистонда уларни қимматроқ сотиб, бойлик ортирмоқчи бўлган. Бир қараганда ҳаммаси оддий ҳолдек бўлиб турилади, зеро пул опахонники. Бундан ташқари, бир бозордан арзонроқ олиб, бошқасида қимматроқ сотиш ва шу йўл билан рўзғор тебратишни ҳам ҳали тасаввурга сиғдирса бўлади. Аммо ҳамма гап шундаки, буларнинг барчаси қонуний йўл билан қилиниши керак. Сафар олдидан у Марказий банкка бориб, мана шунча пулим

ҚОНУНГА ЗИД ИШ

ўтиш мумкинлигини аниқ билган. Аммо қолган 10500 доллар нима бўлади? У бу пулларнинг бир қисмини баённомада кўрсатиб, қолганини қонунга зид равишда яширишга олиб ўтишни режалаштирган.

12500 доллардан 5000 АҚШ долларини декларацияда кўрсатиб, қолган 7500 доллардан икки миңгини «Hair Color» ёзувли соч бўёғининг қутиси ичига, 3000 долларни «Рассо gabanne hotpex» ёзувли дезодарант идиши ичига ва 2500 долларни «Lady Spread Stick» ёзувли идиш ичига яширган ва уларни сумкачасига солиб,

олиб келиши ва олиб чиқиб кетишни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида мувофиқ норезидентлар, яъни Ўзбекистон Республикаси ҳудудига мўжим тураржойга эга бўлган Ўзбекистон фуқаролари, чет эл фуқаролари ва фуқаролриги бўлмаган шахслар 2000 АҚШ доллари қийматига тенг бўлган валютани мамлакатдан ташқарига чиқариб кетишларига рухсат этилади.

Фармоннинг 1-бандида резидентларга 2000 АҚШ доллари ортиқча нақд хорижий валютани четга олиб чиқиш учун ваколатли банкларнинг рухсатини олиш

га мувофиқ равишда ўзи билан олиб келган валюта миқдоридидаги маблағларни республика ҳудудидан чиқариб кетишга ҳақлидирлар. Ушбу суммадан ортиқча бўлган чет эл валютасини мамлакат ҳудудидан чиқариб кетиш учун эса Марказий банкнинг ёки чет эл валютасида операцияларни амалга оширишга лицензияси бўлган бошқа ваколатли банкларнинг рухсати талаб этилади.

М.Самандарованинг юклари текшириб кўрилганда унинг яширинча олиб ўтмоқчи бўлган 7500 доллар топилди. Бу пулларга у Туркиядан арзон-гаровга моллар

бор, сафардан қайтишда вилоятимизда камёб бўлиб турган мана бу нарсаларни келтирмаган, деб рухсатнома олганда нур устига нур бўлмаганиди?! Аммо унинг ҳақалак отган нафси қонунга зид ҳаракатларни содиқ этишга бошлайди. М.Самандарова Божхона тўғрисидаги қонунни бузди. Натияжада яширинча ўтказмоқчи бўлган 7500 доллари давлат эғалигига ўтказилди. Ўзи энг кам ойлик иш ҳақининг 40 баробари миқдорда ҳарима жазосига тортилди.

Бобур ЛУТФУЛЛАЕВ,
Бош прокуратура бошқарма катта прокурори

МАСЪУЛИЯТНИ УНУТГАН ЧЎПОН

Инсон ким бўлишидан, қандай иш билан шуғулланишидан қатъи назар, аввало зиммасидаги бурч ва масъулиятни унутмаслиги шарт. Акс ҳолда...

Томди тумани «Жана шаруа» ширкат ҳўжалигининг «Молада» фермасида икки-уч йил бош чўпон бўлиб ишлаган Хожабек Қадиров масъулият ҳиссини афсуски, нуқтиб қўйган экан. Ахир ширкат ҳўжалигининг мол-мулкига қўлай ўтириш, унинг талон-торож қилинишига сабабчи бўлиш ўз номи билан жиноят-ку!

2008 йилнинг ноябрь ойида ширкат ҳўжалиги томонидан унинг отаридидаги моллар ҳисоб-китоб қилинади ва Хожабекнинг «сир»и очилади. Ўзига ишониб топширилган майда шохли моллардан 155 бош ҳамда бир бош туяни ўзлаштириб ҳам «туя кўрдингми, йўқ» қабилида юрган Хожабек ширкат ҳўжалигига 7 млн. 65 миң сўмлик зарар етказганлиги аниқланади. Шунингдек, унинг ўз вазифасига масъулиятсизлик билан ёндошганлиги оқибатида ҳўжалиkning 2 млн. 925 миң сўмлик 65 бош қўйи қаровсизлиқдан нобуд бўлган экан.

Судда Хожабек Қадиров айбига тўлиқ иқроор бўлди. У қўйларни тижоратчиларга сотиб юборганини тан олиб, етказилган зарарни тўлиқ қоплаганини, қилишидан пушаймонлигини билдирди. Суд томонидан буларнинг ҳаммаси инобатга олинди. Унга икки ярим йил муддатга ахлоқ тузатиш жазоси тайинланди, иш ҳақидан маълум фоизини давлат даромадига ўтказиш белгиланди.

СОДИҚ ЖҲРАЕВ,
Томди туман прокуратурининг ёрдамчиси

(Давоми. Бошланғичи 1-бетда). Шаҳар прокуратураси томонидан тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги қонун ва қонуности ҳужжатларига бирдай риоя этилиши ўрганиб, таъкид қилинмоқда. Тадбиркорлик субъектларининг фаолиятларига тўқинлик қилиш, иш жараёналарига гайриқонуний аралашуш ҳолатларининг олди олинмоқда. Қонунбузилиш ҳолатларининг бартараф этиш ва олдини олиш максасида ишонч телефони ташкил қилиниб, оммавий ахборот воситалари-

биркорларнинг муурожаатлари кўриб чиқилди. Сансалорликка чек қўйилди. Чўночи, тадбиркорларнинг икки нафарига 0,74 гектар ер, тўрт нафарига салкам 500 миллион сўм кредит маблағларини ажратиш, икки нафарига 10,5 миллион сўм ҳақларини ундириш, икки нафарига муҳандислик иншоотлари учун техник шартни, иш бошлаш учун рухсатномани олиш борасида амалий ёрдам берилди.

Шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги «Тадбиркорлик субъектларини

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 11 февралдаги «Коммунал хизматлар тарифларининг асоссиз равишда ўсиб кетишига йўл қўймаслик ҳамда улар учун ўз вақтида ва тўлиқ ҳисоб-китоб қилиниши учун истеъмолчиларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори ва ҳўжалик юритувчи субъектлар ҳамда фуқароларнинг газ ва электр тармоқларига ноқонуний улашанишнинг олдини олиш борасида ишлаб чиқилган тадбирлар ижросига доимий эътибор қаратиб келинмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг электр энергиясидан фойдаланганлик учун ҳисоб-китоб қилиш механизмни такомиллаштириш, ундан фойдаланишни ҳисобга олиш ва назорат қилиш тизимини мустаҳкамлаш ва газ таъминоти тизимини такомиллаштириш чора-тадбирларига оид қарорлари ижроси юзасидан «Қоракўл электр тармоқлари» ва «Қоракўлтумангаз» корхоналарида ўтказилган текширишларда қонунбузилиш ҳолатлари аниқланган. Текшириш натижасига кўра туман прокуратураси томонидан қорхона мансабдор шахсларига нисбатан жиноят иши қўзғатилди. Дастлабки

тергов ҳаракатлари якунланиб, айблов хулосаси жиноят ишлари бўйича туман судига юборилган.

Туман электр тармоқлари идораси бошлиғи энергия сотиш бўйича усталар ва муҳандислар билан жиний тил бириктирган. Улар мансаб ваколатини қасддан суиистеъмол қилиш, ҳўжатларни сохталаштириш, ўзганингда жуذا кўп миқдордаги маблағларини растрата қилиш йўли билан талон-торож қилишган. Улар хизмат вазифаларини қасддан бажармаслик оқибатида 2008

СОХТАКОРЛИК

йил 1 ноябрь ҳолатида 530.468.772 сўмлик муддати ўтган қарздорликка йўл қўйишган. Боз устига, бу қарздорликни ундириш чораларини кўрмай, давлат солиқ инспекциясига 49.238.600 сўмлик муддати ўтган қарздорлик рўйхати тақдим қилинган.

Сохтакорликда пихини ёрган бу мансабдорлар 2006-2008 йилларда жами 3.757.754.432 сўмлик маблағларни растрата йўли билан талон-торож қилиб, муддати ўтган дебитор қарздорликни ҳисоботлардан яширганликлари аниқланди.

«Қоракўлтумангаз» мансабдор шахс-

лари томонидан ҳам мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш, мансаб сохтакорликка йўл қўйиш йўли билан давлат ва фуқароларнинг манфаатларига жуذا кўп миқдорда зарар етказилган. Улар 493 млн. сўмлик газари электрлиги ҳисоботларига қўшиб ёзиб, асоссиз равишда баланддан чиқаришган. 2008 йилнинг август ойига қадар ҳондонларга етказиб берилган газ ҳақларини бўйича амалга оширилган газ тўловларининг қонунийлиги танлов асосида текширилди. Бунда 221 та аҳоли абонентларидан 62

нафари бошқа мақсадларда сарфланган 46595 м³, 164.875 сўмлик газ ҳажминини қўшиб ёзиш ва 1.506.254 сўмлик газдан ноқонуний фойдаланишга йўл қўйилган. Оқибатда жами 2.671.129 сўмлик табиий газ ҳўжатлари қалбақлаштирилди талон-торож қилинган. Туман прокуратураси томонидан қонунбузилишларга йўл қўйган раҳбар ва мансабдорларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди.

Жўрабек САФАРОВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлим прокурори.
Лолахон МАНСУРОВА,
журналист

ҲУҚУҚИЙ ВА АМАЛИЙ ЁРДАМ

да эълолар бериб бориляпти. Фуқароларга ишонч телефони битилган 7000 та «визитка» — ташириномалар тарқатилди. Шаҳар ҳокимлиги ва жойларда ўтказилган бевосита мулоқотларда қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти шарҳлаб берилди. Юқоридаги тадбирлар билан бирга ҳокимлик, назорат идоралари, банк муассасалари, бозорларда кўзга кўринарли жойларга илб қўйилган «Тадбиркорлик субъектлари диққатига!» деб номланган муурожаатнома бевосила кетмади. Бюрократик тўқинларга дуч келган тад-

рўйхатдан ўтказиш инспекциясининг фаолияти таҳлил қилинганда бир қатор қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди. Аввало, тадбиркорларнинг аризалари белгиланган муддатларда ҳал этилмаган.

Мисол учун, фуқаро В.Раҳмоновнинг савдо шахобчаси куришига ер ажратиш тўғрисидаги аризаси бўйича архитекторга бошқармасига чиқарилган хат муаллақ қолган. Бошқарма мутахассиси К.Мамадалиев ушбу хатда кўрсатилган ҳолатларни ўрганиб жавоб йўлашни пайсалга солиб келган. Рўйхатта

дим этилмаган.

Тадбиркорлик субъектларининг муҳандислик тармоғига улашилари учун зарур техник шартларни 3 кун муддатда тайёрлаб рўйхатга олиш инспекциясига тақдим этишга оид қонун талабларига ҳам риоя қилинмаган. «Зилот озиқ-овқат савдо» МЧЖ нинг аризаси бўйича буюртма 44 кун ўтган, «Муслим Тиб шифо» хусусий корхонасининг аризаси бўйича буюртма эса 38 кунда тайёрлаб берилган. Яна тўрт нафар фуқаро техник шартларни олиш учун инспекцияга бир неча ҳафта

лятинини таҳлил этиш жараёнида ҳам тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари бузилган ҳолатлар юзага чиқди. Хусусан, «Наманган техника» МЧЖнинг бош ҳисобчиси А.Тўраев расмий хизмат сафариди бўлгани туфайли кичик бизнес ҳисоботи кеч топширган. Бундай ҳолатларда Мазмурий жавабгарлик тўғрисида кодекснинг 21-моддасига биноан оғохлантириш берилиши лозим. Бирок, бош ҳисобчи ушбу кодекснинг 215-моддаси 1-қисми билан мазмурий жавабгарликка тортилиб, асоссиз равишда

ривожлантириш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Шаҳар прокуратураси иқтисодиёт жадал ривожланиши, фуқароларнинг турмуш даражаси ўсиб боришига зарур шарт-шароитларни яратиб берган тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги қонун ва қонуности ҳужжатларининг ижросини таъминлаш устида доимий иш олиб бормоқда. Тадбиркорларга ҳуқуқий ва амалий ёрдам бермоқда.

Бахтиёржон ХОЛМИРЗАЕВ,
Наманган шаҳар прокурори

Мамлакатимизда кейинги йилларда инсон манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган жуда кўплаб қонун ва қонуности ҳужжатлари қабул қилинди. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки бу мезёрий ҳужжатлар мамлакатда ижтимоий ҳаётнинг муайян тартиб асосида бўлишини таъминлайди. Бу тартибнинг бузилиши эса ўз-ўзидан қимнингдир қонуний манфаати пойма олтилишига олиб келади.

Қумқўрғонлик тадбиркор Ферузбек Икромов бундан бир неча йил олдин фермер ҳўжалиги фаолиятини йўлга қўяётганда, бир кун келиб ер орқасидан бирор қимса билан талашини ҳеч ҳам ҳаёлига келмаган бўлса керак. Сабаби, унга фермер ҳўжалиги учун ер 2006 йилнинг кузидан туман ҳокимининг қарори асосида ажратиб берилганда тузилган шартнома шартларига кўра, ер майдони 49 йил муддатга ижарага берилганлиги ва мазкур ер майдони «Фермер ҳўжалиги тўғрисида»ги қонун талабларида белги-ланган шартларнинг бузилиши ҳолларидан ташқари қонунга хилоф тарзда олиб қўйилиши ёки бирор-

ўзбошимчилик билан қурилган уйлари жавобгарлар ҳисобидан бузириши ва етказилган моддий зарарини ундириши тўғрисида фўқаролик ишлари бўйича Қумқўрғон туман судига даъво аризаси киритади.

Суд мурожаатни ўрганиб чиқиб, даъво талабларини қисман қаноатлантиришга асос борлиги ҳақидаги хулосага келиб, Х.Қаршиев ўзбошимчилик билан эгалаб олган 0,22

низо юзасидан узил-кесил нўқта кўйилмагунча давом эттавериши тайин. Бунинг учун эса иш материалларини атрофлича, ҳолисона ўрганиб, унга тўғри ҳўқуқий баҳо бериш лозим эди. Шу мақсадда, юзага келган ҳўлат юзасидан қонуний тўхтама келиб, вазиятга ҳолисона ёндошган ҳўлда қонун устуворлигини таъминлаш учун Бош прокуратура томонидан иш материаллари ўрганиб чиқилганда, фўқаролик ишлари бўй-

прокуратурасининг Х.Қаршиевнинг ерни ноқонуний эгалаб олганлиги ҳақидаги даъвоси юзасидан).

Бироқ аслида эса Сурхондарё вилоят ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармасининг 2008 йил 12 сентябрь кунги УҚДК-01/694 сонли хати билан «Ферузбек Икромов» фермер ҳўжалигига 7,9 га ер майдони ажратиб берилганлиги ва жавобгарлар Х.Қаршиев ҳамда З.Хидировалар ушбу ер майдонининг жами 0,66 га қисмини қонунга хилоф равишда эгалаб олиб, у ерда ўзбошимчилик билан турар-жой қуриб олганликлари ҳақида маълумот берган бўлса-да, апелляция инстанцияси суди ишни кўриб чиқиш чоғида мазкур маълумотномани Х.Қаршиев ҳамда З.Хидированинг маҳаллада ўзлари ҳақиқатда яшаб келаятган турар-жойлари юзасидан берилган маълумотнома билан солиштириб, уни таҳлил қилмасдан, бу хусусда мутахассиснинг фикрини олмасдан кўриб нотўғри талқин қилган. Натижада нотўғри хулосага келиб, чалқашлик келиб чиққан.

Шунинг учун бу борада низоли

дан фойдаланиш соҳасидаги тадбиркорлик ва бошқа ҳўжалик фаолияти, шу жумладан мол-мулкни яратиш, қўпайтириш, битимлар асосида қўлга киритиш, давлат мол-мулкни хусусийлаштириш, мерос қилиб олиш, эгалик қилиш ҳўқуқини вужудга келтирувчи муддат кабилар асос бўлиши белгиланган. Бироқ мазкур нормада белги-ланган асосларнинг бирортаси З.Хидированинг ўғли Хидиров Абдулло ва унинг турмуш ўртоғига низоли ер майдонидаги уйга нисбатан мулк ҳўқуқи асосида тегишли эҳқлигини тасдиқловчи бирорта ҳужжатда мавжуд эмас. Ўз навбатида «Ўзбекистон» қишлоқ фўқаролар йиғинининг маълумотномаси бунга асос бўлмайди.

Шунга кўра, апелляция инстанциясининг ишга янги таркибда қайтадан кўриш учун биринчи инстанция судига юборганлик ҳўлати юзасидан ҳам текшириш ўтказиб, қонуний тўхтама келиш лозим. Ушбу ҳўлатларнинг барчаси Фўқаролик-процессуал кодексининг 312-моддасида тилга олинган иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳўлатлар тўлиқ аниқланма-

ҚОНУНИЙ ТАЯНЧ БЎЛМАСА...

бир бошқа шахсга бериб юборилиши мумкин эмаслигини яхши билгани учун кўнгли тинч юраверган.

Аммо шу туман фўқаролари бўлмиш Х.Қаршиев ва З.Хидировалар томонидан унинг жами 0,66 га ер майдони ўзбошимчилик билан эгалаб олиниб, уй-жой қуриб олганликлари унинг тинчлини бузган. Ҳўжалик раҳбари дастлаб ўзбошимчилик сабабларини билганидан сўнг бунинг қонунбузилиш эканлигини Х.Қаршиев ва З.Хидироваларга тушунтириб, ер майдонини бўшатиб қўйишларини билдиради. Бу орада ушбу ҳўлатга алоқадор бўлган турли идораларга югуриб-елади. Лекин юзага келган масала аста-секин низога айлиниб, унинг уринишлари зое кетаверганидан кейин муаммага узил-кесил чек қўйиш мақсадида туман прокуратурасига мурожаат этишдан ўзга чораси қолмайди.

Туман прокуратураси низоли агрофлича ўрганиб чиққанда, фермернинг манфаати ҳақиқатан ҳам пойасол этилганлиги аниқланади ва шу асосда «Ферузбек Икромов» фермер ҳўжалиги манфаатини кўзлаб, жавобгарлар Х.Қаршиев ва З.Хидировалар томонидан ноқонуний равишда эгалаб олинган ер майдонини мажбурий тартибда қайтариш,

га ва З.Хидированинг 0,42 га ер майдонларини фермер ҳўжалиги ихтиёрига қайтариш, ҳар икки жавобгарнинг бу ерда қурган уйлари уларнинг ўз ҳисобидан бузиш ва Х.Қаршиевдан 560 минг сўм, З.Хидировадан 750 минг сўм миқдоридеги зарарини фермер ҳўжалиги ҳисобига ундириш тўғрисида қарор қабул қилади.

Мазкур қарор тортишўвга қонуний нўқта қўйиб, низоли бартараф этгандек бўлади. Лекин орадан бироз вақт ўтиб, ишни апелляция тартибидега кўриб чиққан фўқаролик ишлари бўйича Сурхондарё вилоят суди ўз ажрими билан биринчи инстанция судининг бу қарорини бекор қилиб, Х.Қаршиевнинг ноқонуний эгалаб олинган 0,22га ер майдонини қайтариш ва бу ерда қурилган 3 хонали уйини унинг ҳисобидан бузириш, зарарқисминидега қилиш ҳақида хал қилув қарори чиқаради. З.Хидированинг тааллуқли қисминини эса фўқаролик ишлари бўйича Қумқўрғон туманлараро судида бошқа таркибда кўриб чиқиш учун юборди.

Оқори турувчи суднинг бундай тўхтама келиши иш материаллари билан таниш бўлмаганлар учун янги ва ўз навбатида ўринли саволларни, турли хил гумон ва тахминларни келтириб чиқарди. Ва бу саволлар

ча Сурхондарё вилоят судининг апелляция инстанциясининг ажрими бекор қилишга асоси борлиги аниқланди. Хусусан, биринчи инстанция суди туман прокуратураси томонидан фермер ҳўжалиги манфаатларини кўзлаб киритган даъво талабларини қаноатлантиришда жавобгарлар Х.Қаршиев 0,22 га ва З.Хидированинг 0,42 га ер майдонлари ўзбошимчилик билан эгалаб олиниб, уй жой қурилганлиги, бироқ ушбу ер майдонларига улар томонидан эгалик қилишга мазкур ер майдонлари унинг худуди ҳисобланган собиқ «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиги ҳамда туман ҳокимлигининг бу хусусдаги қарорлари мавжуд эмаслигига таянган. Лекин апелляция инстанцияси Қумқўрғон ер ресурслари ва давлат кадастри бўлимининг 2008 йилнинг 8 сентябрдаги 217-сонли ҳамда ер ресурслари ва давлат кадастрининг Сурхондарё вилоят бошқармасининг 2008 йил 9 сентябрь кунги 217-сонли хатларига кўра, тумандаги «Шерозий» маҳалласи фўқароси Х.Қаршиевнинг яшаб турган уй-жойи фермер ҳўжалиги худудига кирмаслиги қўрсатилганлигига асосланиб, даъвонинг Х.Қаршиевга тегишли қисми бўйича даъвони рад этиш ҳақида хал қилув қарори қабул қилган. (Яъни туман

уйлар фермер ҳўжалиги худудига жойлашганлиги бўйича бир-бирига қарама-қарши бўлган ҳўжатларни аниқлаштириш мақсадида мутахассисларнинг қўрсатмалари билан конкретлаштириш, шунингдек мутахассислар иштирокида бевосита низоли жойга чиқиб бу ҳўлатларга аниқлик киритиш лозим эди.

Мутахассислар эса Фўқаролик-процессуал кодексининг 35-моддаси талабига кўра, одил судловни амалга оширишга қўмақлашувчи шахслар тоифасига кирмади.

Шу билан бирга апелляция инстанцияси З.Хидированинг ўғли Хидиров Абдулло ва унинг турмуш ўртоғи У.Хидировлар «Ўзбекистон» қишлоқ фўқаролар йиғинининг 2008 йил 25 июнь кунги 124-сонли маълумотномасига мувофиқ «Шерозий» маҳалласида жойлашган низоли уй-жой китобига 1/654 сон билан рўйхатга олинган бўлиб, шу жойда яшаб келишлари аниқланганлиги боси даъвонинг З.Хидированинг оид қисми бўйича ишни янгидан кўриш учун фўқаролик ишлари бўйича Қумқўрғон туманлараро судига юборган.

Ўзбекистон Республикаси Фўқаролик кодексининг 182-моддасида мулк ҳўқуқининг вужудга келишига меҳнат фаолияти, мол-мулк-

лиги, суд аниқланган деб ҳисоблаган, иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳўлатларнинг исботланмаганлиги, суднинг хал қилув қароридега баён қилинган хулосаларнинг иш ҳўлатларига мувофиқ келмаслиги, моддий ҳўқуқ нормалари ёки процессуал-ҳўқуқ нормаларининг бузилганлиги ёки нотўғри қўлланганлиги суд қарорини бекор қилишга асос бўлиши қўрсатилган. Бу норма талабига мувофиқ тарзда Бош прокуратура томонидан Республика Олий Судининг фўқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъатига киритилган протест қаноатлантирилди.

Хулоса ўрнида шунини айтиш мумкинки, қонуний таянчга эга бўлмаган ҳар қандай хатти-ҳаракатга барибир қачон бўлса ҳам чек қўйилади. Шунинг учун қилинадики, режалаштирилаётган ҳар бир ишни бошлашдан аввал унинг қонунийлигини таъминловчи замин-ҳўжатга эга бўлиш ва шундан кейингина шахдам қадам босиб, энг аввало ўзи ва ўз ҳўқуқларининг овозгарчилиги, беҳуда вақт сарфлаши ва энг муҳими асабузарликларнинг олдини олиш ҳақида бир бора ўйлаб кўрмоқ афзал бўлса керак.

Мухайё АШУРОВА,
Бош прокуратура бўлим
прокурори

ХАЛҚ ХИЗМАТИ ШАРАФЛИ

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Бу «Ешлар йили» Давлат дастури доирасида амалга оширилган ишларнинг энг қисқа шаклдаги кўринишидир. Бу рақамлар ортида уйли-жойли бўлган 3315 та оиланинг қонунчи тасаввур қилиш қийин эмас. Рўзгорини бутлаган, уйини ўзи орзу қилгандек жиҳозлаган, ўз кичик бизнесини йўлга қўйиб олган минглаб ёшларимизнинг хирсанчилигини, миннатдорлигини ҳис қилиш қийин эмас. Дастур бир йил эмас, кўп йилларга мўлжалланган. Демак, бу йўналишдаги эзгу ишлар бу йил ҳам, кейин ҳам давом эттирилаверади.

2009 йил юртбошимиз томонидан «Қишлоқ тарққийи» ва фаровонлиги йили» деб эълон қилинди. Демак, бу йил қишлоқни фаровонлаштириш, тарққийи эттириш борасида катта ишлар режалаштирилган. Бу режалашнинг айримлари билан батафсил танишсак, янги қишлоқда яшовчи аҳоли бу йил нималарга умид қилса, нималарга ҳаракат қилса бўлади?

Демак, қишлоқдаги тадбиркорлар, эътибор беринг: қишлоқ жойларида хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаларини ривожлантириш учун 3412 млн. сўм, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш (цемент, оҳак, гипс) учун 198 млн. сўм, мўқобил ёнилғи турларидан фой-

даланган ҳўлда ёнилғи тежовчи замонавий гишт заводларини ишга тушириш учун 230 млн. сўм, насли қорамолларини сотиб олиш учун 730 млн. сўм, паррандачилик ҳўжаликларини ташкил этиш учун фермер деҳқон ҳўжаликларига 2381 млн. сўм, тадбиркорлик субъектларига иссиқхона ташкил этиш учун 1345 млн. сўм, қишлоқ жойларида замонавий том ёпиш материалларини тайёрлаш бўйича ишлаб чиқариш объектларини ишга тушириш учун 800 млн. сўм, минитехнология ва ихчам ускуналар сотиб олиш 2101 млн. сўм, мева-сабзавот ва чорвачилик маҳсулотларини сақлаш, қайта ишлаш ва ўраб-жойлаш билан шугулланувчи корхоналарни ташкил этиш учун 1538 млн. сўм, қасаначиликни ривожлантириш учун 835 млн. сўм, кредит маблағлари ажратилиши режалаштириб олинди. Бу йил қишлоқларимиз ривожланиши учун муҳим қадам ташланади. Қишлоқдаги тадбиркорликка катта имкониятлар очилмоқда, янги корхона-ташкилотлар иш бошлайди, янги-янги иш ўринлари яратилади, сервис ривожланади.

Бугунги кунда нақд пул муомаласини мустаҳкамлаш, муомаладаги пул маблағларини банкларга жалб қилиш орқали аҳоли ҳамда ҳўжалик субъектларининг иш ҳақи ва ижтимоий тўловларининг ўз вақтида тўлани-

шини таъминлаш масаласи энг долзарб вазифалардан бири бўлиб қолмоқда. Аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш мақсадида ҳўкуматимиз томонидан иш ҳақи, стипендия, пенсия ҳамда ижтимоий нафақалар миқдори доимий равишда ошириб берилаётган ҳўзирги шароитда ўз-ўзидан нақд пулга бўлган талаб ҳам ўсиб бормоқда. Бу эса нақд пул тушумларини қўпайтириш, бу борада барча имкониятлардан тўлақонли фойдаланиш, пул тушумларининг қўшимча манбаларини банк кассаларига жалб қилиш орқали аҳолининг биринчи даражали тўловларини ўз вақтида нақд пул билан таъминлашни талаб этади. Банк кассаларига тушаётган нақд пулларни қўпайтириш учун аҳолининг бўш пул маблағларини омонатларга жалб қилиш, аҳолига савдо ва пуллик хизмат кўрсатиш даражасини яхшилаш, истемол бозорини қундалик эҳтиёж моллари билан тўлдириб орқали нақд пул тушумларини қўпайтириш борасида ҳокимликлар ва ушбу соҳага масъул тегишли идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда бир қатор самарали ишлар амалга оширилмоқда.

Бу чора-тадбирлар натижасида банк кассаларига тушаётган нақд пул тушумлари ойдан-ойга қўпайиб бормоқда. Мисол учун, йилнинг ўтган январь-февраль ойларидега 2008

йилнинг шу даврига нисбатан нақд пул тушуми 34,3 фоизга, савдо ва пуллик хизматлардан тушган тушумлар эса 33,9 фоизга ошди.

Бугунги кунда вилоят ҳудудидега фаолият юритиб келаятган ҳўжалик юритувчи субъектларнинг қўнлик тушум пуллари тўлиқ инкассация хизмати орқали банк кассаларига кирин қилинмоқда. Бу хизмат бир қатор қўнликларига эга, шулардан энг муҳими хавфсизлик, яъни нақд пуллар қимматликларининг дахлсизлигидир. Бундан ташқари, бу пулларга банкнинг қайта санаш қассаси кассирлари томонидан белги-ланган тартибда ишлов берилиб, банкнотлар эскирган ва тўловга яроқли тоифаларга ажратилади. Мухими, инкассация хизмати қўрсатганлик учун тўлов ҳўжалик юритувчи субъект томонидан эмас, банклар томонидан қопланади. Тадбиркор ҳар кун пулларини кўтариб банкка бориши, транспорт харажати, қанча иш вақти сарфлаши шарт эмас. Бунинг ўрнига ўзининг асосий иши билан шугулланиши ўзи учун ҳам, жамият учун ҳам фойдали.

Хуллас, банклар халқимиз, миллатимиз дардига дармон бўлиш, оғирини енгил қилиш учун меҳнат қилмоқда. Бу меҳнатлар самарасиз кетмапти.

Садриддин НАБИЕВ,
«Huquq» газетасининг жамоатчи муҳбири

Муस्ताқиллик, энг аввало фарзандларимизнинг бахтидир. Бугун уларнинг ҳар томонлама етуқ бўлиб улғайишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Ўқиш, касб-ҳунар эгаллаш имкониятлари кенгаймоқда. Биргина ўтган йилда «Ёшлар йили» Давлат дастури асосида амалга оширилган ишларни олиб кўринг. Бошқа қайси давлатда ёш авлодга шунчалик кенг қамровли ғамхўрликлар кўрсатилди, юксак ишонч билдирилмоқда?! Комил ишонч билан айтиш мумкин, юртимизнинг эртаси порлоқ. У ишончли қўлларда.

ги бошқа тўғрақлар иштирокчиларининг ютуқлари ҳақида ҳам ифтихор билан гапириш мумкин. Миллий ҳунармандчилик йўналишидаги зардушлик, попчилик, дурадгорлик тўғрақларида бу ҳунарнинг сирасорларини ўрганаётган ёшлар ўзлари тайёрлаётган махсулотлар билан турли даражадаги танловларда муваффақиятли иштирок этиб, Марғилон шаҳри шўхратига шўхрат қўшишмоқда.

Яқинда шаҳар прокуратураси томонидан марказ ва мактаблардаги тўғрақлар фаолияти ўрганиб чиқилди. Ютуқлар ўз йўлига-ку, камчиликлар ҳам бор экан. Тўғрақларнинг моддий-техник таъминоти етарли эмас. Хоналардаги машғулотлар ўқиш, ўргатиш жиҳозлари, стол-стулларнинг аксарият қисми эскирган. Ҳатто юқорида келтирилган ёш ижодкорларга машғулот ўтиладиган хона талабга жавоб бермайди. Совуқ, Стуллар етишмайди...

Ўтган йили вилоятда, шу жумладан Қўқон шаҳрида вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик содир

Фарзандларимиз биздан кўра кўра, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт!

Ислом ҚАРИМОВ

ФАРЗАНДАРИМИЗ БУЎС ИШЛАРГА ҚОДИР

фақат уларга эътибор, ғамхўрлик, шароит керак

Табиики, ҳар бир болада билим олиш, бирон бир касб-ҳунарга интилиш ва қобилият бўлади. Улардаги ана шу интилиш ва иқтидорни юзга чиқариш, тарбиялашда мактабдан ташқари таълим муассасалари, ижодиёт марказларининг аҳамияти жуда каттадир. Дарсдан бўш вақтда ўзи қизиқадиган бирон фан ёки касб ўргатиладиган тўғраққа қатнашадиган болалар ҳеч қачон ҳуқуқбузарлик кўчасига кирайишмайди, келажакнинг ҳам мустақам пойдевори бўлишади.

— Марғилон шаҳар ўқувчилар ижодиёти маркази қошида фаолият юритиб келаётган «Ҳақон олин Увайсий» номли ёш қаламкашлар тўғраги бу йил ўн ёшга тўлади, — дейди тўғрақ раҳбари, шоир Исмоил Махмуд Марғилоний. — Ўтган йиллар мобайнида тўғрагимизда ўзбек адабиётининг юзлаб ворислари камол топди.

Дарҳақиқат, бу адабий тўғрақ фаолияти ва унинг иштирокчилари эришиб келаётган ютуқлар ҳақида республикада ҳам яхши билишади. Шу ерда қалами, тафаккури чархланган камол топган ёш ижодкор қизлардан уч нафари — Дилфуза Содиқова, Наргиза Оқунова, Нилуфар Абдуғаниевалар Зулфия номидagi Давлат маъмуриятига сазовор бўлишди. Абдубанноб Мансуров, Назира Мақсуд, Дилнавоз Қўлдошевлар эса «Янги авлод», «Келажак овози» танловларида ғолиб чиқилди.

Ўқувчилар ижодиёти марказида-

этиш даражаси ортиб кетди. Бунинг қатор сабаблари бор, албатта. Ўқувчиларнинг дарсдан бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, тўғрақлар фаолиятини намунали йўлга қўйишга баъзи шаҳар ва туманларда етарли даражада эътибор қаратилмаётганлиги ҳам шундай сабаблардан биридир. Хусусан, вилоятнинг ғарбий дарвозаси бўлган Қўқон шаҳридаги ўқувчилар ижодиёт марказларининг ҳолати, моддий-техник базаси мутлақо талабга жавоб бермайди. Бу ҳақда жинда бўлиб ўтган вилоят прокуратураси ҳайъати йиғилишида ҳам айтиб ўтилди.

Қўйидаги маълумотларга эътибор беринг. Шаҳарда 41 та умумтаълим мактаби ва 5 та ўқувчилар ижодиёт марказлари мавжуд. Марказларга тегишли бўлган 95 та тўғрақларга 3502 нафар, мактаблардаги 1256 та тўғраққа 25210 нафар ўқувчилар жалб этилган. Ҳақиқатда эса...

«Истиклол» кўчасидаги 12-уйда Ёш техниклар ижодиёт маркази жойлашган. Асосий бино қўш-қаватли, лекин ичидаги аҳоли ташвишли. 18 та тўғрақ фаолият олиб бораётган марказ хоналари совуқ, иситиш тармоғи ишламайди. Хоналар кўчиб кетган одам хонадонига ўхшайди. Томдан чакка ўтади, деворлар ёришиб, «гуллаб» ётибди. Ўқувчилар

тайёрлаган махсулотлар қўйилган қўргазма залига бош суқиб бўлмади, шифти ёрилиб, чанг босиб ётибди. Жиҳозлар ҳақида гапирмасам ҳам бўлади. Ҳаммаси эскириб бўлган, ямоқ-юмоқ... Ягона бўлган компьютер ҳам ишламайди... Ички камчилик, етишмовчиликлар етмаганидек, марказ биносига тираб, олд қисмини тўсиб, қўп қаватли бинаолар қуриб юборилган.

2-ўқувчилар ижодиёт маркази 1912 йилда қурилган, тарихий обидалар рўйхатига киритилган қўш-қаватли бинода жойлашган. Тўғриси, бино «аварийний» ҳолатда. Хоналар деворлари, шифтлари ёрилиб, нураб ётибди. 10 йилдан бери бир амаллаб таъмирлаб келишади. Газ йўқ, хоналар совуқ, қўп қуруқ... «Истеъдод» рақс гуруҳи қатнашчилари сахна яроқсиз ҳолга келганини, кийиниш хонасини девори ағанаб тушганилиги у-чун темирйўлчилар саройига бориб машғул ўтишга мажбур бўлишмоқда. «Сехрли гўзаллик» тўғрағидagi ти-жур машиналари эски, 8 йилдан бери бирор-та ҳам машина олинмаган. Шароит етарли бўлмагани у-чун тўғрақларга келаятган ўқувчилар сони оз.

Марказ раҳбари М.Фахурова бизни компьютер хонасига олиб кирди. Буни қаранки, бу ерда Болгарияда ишлаб чиқарилган, 1991 йил-

да истеъмодан чиқиб кетган 10 та компьютер турибди. Уларнинг учтасигина ишлар экан, ҳолос. Бошқа жиҳозлар ҳам алмисокдан қолган, аксарият стол-стуллар таъмирланмавериб, миҳ қоқадиган жойи ҳам қолмаган.

«Қўқон садоси» номли кўчада жойлашган 1-ўқувчилар ижодиёт маркази вилоятдаги намунали, мактабдан ташқари муассасалар сирасига кирар экан. Бино 1912 йилда қурилган бўлиб, бу ерда 7 та, мактабларда 23 та тўғрақ фаолият юритилмоқда. 1141 нафар ўқувчи турли тўғраққа қатнашмоқда. Хоналар иссиқ, Фақатгина бу ерда ҳам жиҳозлар эски, улардан бир амаллаб фойдаланилмоқда. Шаҳар прокуратураси ёрдами билан марказдаги талай муаммолар бартараф этилганига гувоҳ бўлдим. Шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси Т.Ҳасановни ҳам шу ерда учратдим. Тўғрақ машғулотларини кузатаётган экан...

Ёш техниклар ижодиёт марказининг авиамоделчилар тўғрағи қатнашчилари ўтган йили Чехияда ўтказилган халқаро мусобақада ғолиб бўлишди. 2-ўқувчилар ижодиёт марказининг «Истеъдод» рақс гуруҳи қатнашчилари эса «Янги авлод» болалар ижодиёти республика фестивали сертификатини олишга мушарраф бўлишди. Яна қатор ютуқ-

лар бор. Шундай интилувчан, изланувчан, иқтидорли ўқувчиларга ижодиёт марказлари ва мактаблардаги барча турдаги тўғрақларда шўғуланлишлари учун рисоладагидек шарт-шароит яратиб бериш керак эмасми?! Тўғри, шаҳар халқ таълими бўлими томонидан бу борада яхши режалар тузилиб, аҳолини тубдан ўнглаш ҳаракатлари бошланган. Шаҳар ҳокимлигининг ҳам амалий кўмаги зарур. Қўқонда ким қўп, тадбиркор қўп. Нега уларнинг бу борадаги ҳомийликларини ташкиллаштириш мумкин эмас?! Шубҳасиз, ёрдам сўралса, улар «лаббай» деб жавоб беришади. Ахир гап ёш авлодни соғлом турмуш тарзи, етарли шарт-шароит асосида тарбиялаш ҳақида кетмоқда-ку?!

Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 16 йиллиғига бағишланган тантанали маросимда сузлаган маърузасида, «Барчанингга яхши аёнки, болаларимизнинг қалбида гўзаллик ва эзуғликка интилишни кучайтириш ва шу асосда жаҳмиятимизнинг маданий савиясини ошириш биз учун устувор вазифалардан бири ҳисобланади», деб алоҳида таъкидлади. Фарзандларимиз кўнглида гўзаллик ва эзуғлик туйғуларини шакллантиришда мактабдан ташқари муассасаларнинг ҳам катта ўрни борлигини асло унутмаслик керак.

Холиқназар ЖўРАБОВ,
журналист

КЕЛАЖАГИМИЗ ЭГАЛАРИ

Вилоятимизда ўтган йили «Ёшлар йили» давлат дастури бўйича 55616 ўринга эга бўлган 203 та умумтаълим мактабининг вақтида фойдаланишга топширилган юзасидан 33 млрд. 483 млн. сўмлик қурилиш-таъмирлаш ишлари бажарилди. 12570 ўринли 17 та касб-ҳунар коллежлари ва 50 ўринли ётоқхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Албатта, ана шундай шарт-шароитларда ўқётган ўғил-қизларимиз талай муваффақиятларга ҳам эришмоқдалар. Биргина жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш ҳамда оммавий спортнинг натижаси ўларок, республика, Осиё ва қатно ҳақон миқёсида ўтказилган мусобақаларда вилоят ёшлари фаол иштирок этиб 160 та олтин, 101 та кумуш ва 148 та бронза медалларни қўлга киритишган.

Вилоят ҳокимининг фармойишига асосан ўрта махсус касб-ҳунар коллежларини битирган ёшларни ишга жойлаштиришга кўмаклашиш мақсадида барча шаҳар ва туманларда ҳудудий комиссиялар, прокуратура ҳамда ички ишлар идоралари билан ҳамкорликда «Бўш иш ўринлари» ярмаркалари ўтказилди. Мазкур тадбирларда 14522 нафар ёш

иш билан таъминланган бўлса, 18-35 ёшдаги 3412 нафар ногирон квоталанган ва касаначилик йўли билан ташкил этиладиган иш ўринларига жойлаштирилди. Шунингдек, вилоятдаги қорхона, ташкилот ва муассасалардаги бўш ўринларга касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш масаласига эътибор қаратиб келинмоқда.

Ҳудуддаги ижтимоий муҳофазатга муҳтож болалар манфаатларини ҳимоялаш борасида инсонпарварлик ёрдами сифатида АҚШ, Япония ва Жанубий Кореядан кийим-бош ва ўқув қуроллари олиниб, вояга етмаган ногиронларга, меҳрибонлик йиллари ва махсус мактаб-интернатлар тарбияланувчиларига тарқатилди. Урта-махсус, касб-ҳунар бошқармаси муассасаларида таълим олаётган боқувчисини йўқотган ва ҳам таъминланган оила фарзандларига бюджетдан ташқари маблағлар ҳамда ҳомиёлар хисобидан 33 млн. 423 минг сўмлик моддий ёрдамлар кўрсатилган. Ўрни келганда шунча ҳам таъкидлаш лозимки, сўнги пайтларда жойлардаги «Меҳрибонлик ўғилларининг» моддий-техника базасини мустақамлаш ва тарбияланувчиларга қулай шарт-шароит яратиш борасида ибратли иш-

лар амалга оширилмоқда. Масалан, Қарши шаҳридаги 3-сонли «Меҳрибонлик ўғил»нинг моддий-техника базасини мустақамлаш учун бюджет маблағлари хисобидан 394 млн. сўм сарфланган. Албатта, бу каби ибратли ишлар кўнгли ярим болаларнинг келгусида жаҳмият учун фойдали шахс бўлиб етишишида муҳим рол ўйнайди.

Вилоят прокуратураси томонидан вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга йўналтирилган қонун ҳужжатлари ижросига катта аҳамият берилмоқда. Ушбу қонунлар ижросини таъминлаш мақсадида ўтган йили ўтказилган текширишлар натижаларига кўра, аниқланган қонунбузилишлар ва уларнинг келиб чиқиб сабабларини бартараф этиш юзасидан тегишли идораларга 417 та тақдирнома киритилди. 357 нафар мансабдор шахс оғохлантирилиб, 478 нафари нисбатан интизомий, 406 нафарига эса маъмурий жавобгарликка доир ишқўзғатилди.

«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят Кенгаши ва вилоят ИИБ ҳамкорлигида 2008 йилнинг июнь ойида вояга етмаганлар орасида қаровсизлик, назоратсизлик ва ҳуқуқбузарлик ҳамда жиноятиликнинг олди-

ни олиш юзасидан «Ўсмир», август ойи давомида эса «Тозалаш» профилактик тадбирлари ўтказилди. Бундан ташқари, вилоятда инсон ҳуқуқлари, унинг таркибий қисми бўлган бола ҳуқуқлари юзасидан тартибот ишлари олиб бориш ва маънавий-тарғибот йўналишини тизимли ташкил этиш мақсадида ноябрь ойи «Бола ҳуқуқлари қабулларни тарғиботи ойлиги» деб эълон қилинди. Шу муносабат билан ўтказилган маънавий-маърифий дастурлар дастури ишлаб чиқилди.

Олиб борилган самарали ишлар натижасида 2008 йил мобайнида вилоят ҳудудида вояга етмаганлар томонидан жиноятлар содир этиш кескин камайди.

Ёшларни келажакимиз эгалари деб қўп тақдорлаймиз. Шундай экан, улар бўш вақтларини кўнглили ўтказишларига имконият яратиш жуда муҳимдир. Уларни турли ижтимоий фойдали тадбирларга кўпроқ жалб этиб, оила — мактаб — маҳалла ҳамкорлигини тўғри йўлга қўйсақ бу борадаги ишларимиз ўзининг ижобий самарасини беради.

Мусо ШАРИПОВ,

Қашқадарё вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

ЎЗБЕКISTON

Профилактика мунсабати билан душара, 20 апрель кuni 'O'zbekiston' телерадиоканални ўз кўрсатувларини соат 14.55дан бошлайди.

21.00 «Ахборот», 21.30 Эркин мавзу, 21.50 «Доворак самурай», Т/с...

20 APRIL Dushanba

14.55 «Yoshlar» салони, 15.00 «Камолот», 15.10 «Ўзбек адабиёти»...

TOSHKENT

17.50 Кўрсатувлар тартиби, 17.55 М/ф «Олтин шаҳар излаб», 8-қисм...

билан 20 апрель кuni «Sport» телерадиоканални ўз кўрсатувларини 18.00 дан бошлайди.

ИШДАН БЎШАТИШНИНГ ЭНГ БЕМАЪНИ КЎРИНИШЛАРИ

Бошликлар билан ходимлар ўртасидаги мунсабатларда кўпгина манфаатлар тўқнашуви кўринишидаги низолар юзага келади.

БИР БЎЛАК ПИЩА УЧУН

Хикомизнинг биринчи қахрамони ипотeka, яъни кўчмас мулк савдоси билан шуғулланадиган компанияда бир ярим йилдан бери девелопер, яъни фотоаппарат илбикаларига махсус шимлов берувчи...

Аслида ҳамкасблардан бири ушбу бўлакни кечкунра уйига олиб кетмокчи экан. Улар «бу ўғириваччага яхшилаб дашном бериш ўрнига, бориб бошлик ўрибосарига чакиб беришиди».

ОМАДСИЗ ҲАЙДОВЧИ

Навбатдаги жабрланувчимиз корхонанинг тақсимлаш бўлимида ишларди. Бошлик унга эҳтиёт қисмларни ишхонадан бир неча даха нарида жойланган бошқа бўлимга машинада олиб боришни тошпирди.

РОССИЯ

06.00, 08.15 «Доброе утро», 08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости, 08.30 «Малюхов +»...

ТВ

05.00 «Сегодня утром», 08.00 «Квартирный вопрос», 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 «Сегодня»...

ТВ

07.00 М/ф, 08.00 М/с «Жизнь с Луи», 08.30 М/с «Чуды-чуды в лапке»...

ТВ

07.00, 03.00 «Клуб детективов», 07.55 Музыка, 08.00 «Тысяча мелочей»...

SPORT

Телетомсабналар диккага! Профилактика мунсабати

ЎЗБЕКISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури, 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!», 7.00, 12.50, 22.30 «Икким»...

РОССИЯ

17.15 «Худудлар хаёти», «Болалар сайраси», 17.35 «Эртақлар» - яхшиликка етаклар...

21 APRIL Seshanba

9.10 «Кўнук дўмбоқлар», 9.20 «Келажак азгалар», 9.30 «Шарқ дарвозаси»...

TOSHKENT

17.50 Кўрсатувлар тартиби, 17.55 М/ф «Олтин шаҳар излаб», 9-қисм...

SPORT

9.05 «Галактикский футбол» М/с, 9.30, 21.30 «Хабарлар» (узб)...

KAMALAK-TV

12.00, 14.00 Клип минутка, 12.20 Ералаш, 12.40 М/ф «Большое путешествие»...

РОССИЯ

04.00, 08.05 «Доброе утро», 08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости, 08.30 «Малюхов +»...

ТВ

04.00 «Доброе утро, Россия!», 07.55 «ТУ 104. Последнее слово летчика Кузнецова»...

ТВ

22.50 «Вести +», 23.10 Триллер «На грани безумия», 01.20 Т/с «Ангелы в Америке»...

ТВ

07.00 М/ф, 08.00 М/с «Жизнь с Луи», 08.30 М/с «Чуды-чуды в лапке»...

SPORT

7.00 «Бодрое утро», 7.00 «Тет-а-тет», 7.50 «18.30 «Хабарлар» (рус)...

KAMALAK-TV

07.55 М/с «Смешарики», 08.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей»...

Q'ZBEKISTON

5.55 Курсатулар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»...

OSKANIY

17.55 «Сизнинг адвокатиңиз». 18.00 «Олтин мерос».

RUSSIA

04.00, 08.05 «Доброе утро». 08.00, 11.00, 14.00, 02.30 Новости

22-APREL Chorshanba

9.20 «Кишлоқ ва таълим». 9.30 «Ортин юрғин».

TOSHKENT

7.20 Курсатулар тартиби. 7.25 Салом, Тошкент!

SPORT

7.00 «Бодрое урор». 7.50 «Тет-а-тет».

TV

07.00 М/ф «Люди Икс». 07.55 М/ф «Смешарики».

DTV

07.00, 03.00 «Клуб деструктив».

ТЕШИК КУЛЧА УЧУН

Учинчи қахрамонимиз, катта бир фирманинг ходимаси оддий тешик кулча учун ишдан кетди. У фирмада бошқа ташкилотлар учун директорлар ва вице-президентлар билан шуғулланарди. Бир кун эрталаб бошлик уни келгусидаги ишларни маслаҳатлаштириб олиш учун ўз хузурига чорлади.

KAMALAK-TV

12:00, 14.05 Килип минута. 12:20 Ералаш.

SPORT

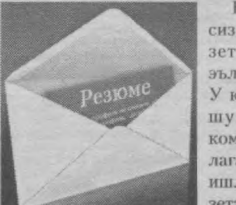
07.00 М/ф «Люди Икс». 07.55 М/ф «Смешарики».

САҲАРМАРОНДА ИШГА КЕЛИБ...

«Маҳаллий кутубхонада ишлардим, — деб ёзда бир хоним, — Саккиз ой ишлаганимдан кейин бир кун кутубхона директори мени ўз хузурига чақиртирди ва тушликка эртарақ чиқиб учун саҳармаронда ишхонага келиб ўтириш бошқад ходимларга салбий таъсир кўрсатишини яхшилаб тушунтирди.

РЕЗЮМЕ ЖЎНАТГАНЛИГИ УЧУН

Навбатдаги омадсиз қахрамонимиз газетата чиқкан бир эълон курбони бўлди. У кўтарма савдо билан шуғулланувчи бир компанияда иш бошлаган эди. Тўрт ойча ишлаганимдан кейин газетата бир эълон ўқиб

колли. Унда таклиф этилаётган ишнинг шароитлари ўзиникига қараганда бир мунча яхшироқ ва маоши ҳам анчагина кўн эди. Боғлиғин учун фақат почта кутисининг рақами кўрсатилган бонс, у дархол ўзи хақидаги маълумотларни қовоғза тушириб, кўрсатилган манзилга жўнатди. Резюме келиб-келиб унинг бошлиғининг столи устида пайдо бўлди.

БОШЛИҚНИНГ ДИДИ

Бир эди сартарошхонага ишга кириб, икки ой давомда бамайхотир ишлади. Бир кун у радионинг кулорни бураб, бошқа каналга қўйди ва эшиттиришларни мириқиб тинглади. Эртасига уни ишдан ҳайдади.

04.00, 08.05 «Доброе утро»

08.00, 11.00, 14.00, 02.30 Новости. 08.30 «Малахов +».

04.00 «Доброе утро, Россия!»

07.55 «Битва за космос». 08.50, 10.55 Т/с «Улицы разбитых фонарей».

05.00 «Сегодня утром»

08.00 «Дачный ответ». 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 «Сегодня».

07.00 М/ф «Жизнь с Луи»

08.00 М/с «Чуди-оды в лаке».

07.00 М/ф «Жизнь с Луи»

08.00 М/с «Чуди-оды в лаке».

07.00, 03.00 «Клуб деструктив»

07.55 Музыка. 08.00 «Тысяча мелочей».

07.00, 03.00 «Клуб деструктив»

07.55 Музыка. 08.00 «Тысяча мелочей».

Q'ZBEKISTON

5.55 Курсатулар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»...

OSKANIY

17.55 «Сизнинг адвокатиңиз». 18.00 «Олтин мерос».

RUSSIA

04.00 «Доброе утро, Россия!». 07.55 «Голд золото «Черного принца»».

23-APREL Payshanba

10.10 «Голлиб», Т/с. 10.45 «Бепарво бўлмагн!».

TOSHKENT

7.20 Курсатулар тартиби. 7.25 Салом, Тошкент!

SPORT

7.00 «Бодрое урор». 7.50 «Тет-а-тет».

TV

07.00 М/ф «Люди Икс». 07.55 М/ф «Смешарики».

DTV

07.00, 03.00 «Клуб деструктив».

04.00, 08.05 «Доброе утро»

08.00, 11.00, 14.00, 02.30 Новости. 08.30 «Малахов +».

04.00 «Доброе утро, Россия!»

07.55 «Голд золото «Черного принца»».

05.00 «Сегодня утром»

08.00 «Повара и повара». 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 «Сегодня».

07.00 М/ф «Жизнь с Луи»

08.00 М/с «Чуди-оды в лаке».

07.00, 03.00 «Клуб деструктив»

07.55 Музыка. 08.00 «Тысяча мелочей».

07.00, 03.00 «Клуб деструктив»

07.55 Музыка. 08.00 «Тысяча мелочей».

UZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Узбекистон!».

16.20 «Хамон ёлдамда». 17.15 «Саломатлик дастури».

24-APRIL Juma

7.00 «Ахборот». 7.05 «Ташкил йўллари». 7.40 «Икки дарё оралигида».

TOSHKENT

7.20 Кўрсатувлар тартиби. 7.25 «Салом, Тошкент!».

SPORT

7.00 «Бодуре утқи». 7.50 «Тет-а-тет».

Айтишларича, сартарошхона соҳибаси фангян куйкўшиқлар тараладиган битта радио...

HOYRIN KULGI

Бир ходимни шўх-шодонлиги учун хизматдан бўшатилди. У Вашингтонда, мудофаа вазирлигида хизмат қилар, зобитларнинг турар жойларини таъмирлаш ишлари билан шуғулланарди.

KAMALAK-TV

12.00, 14.05 Килип минута. 12.00 Ералаш.

04.00, 08.05 «Доброе утро». 08.00, 11.00, 14.00 «Новости».

04.00 «Доброе утро, Россия». 07.55 «Мусулман».

01.30 Х/ф «Смертельный друг». 03.15 Т/с «Не сорейтесь, девочки».

07.00, 03.00 «Клуб детективов». 07.55 Музыка.

07.55 М/с «Смешарики». 08.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей».

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Узбекистон!».

20.05 Т/с «Денгиздан томчи». 20.40 «Шарк тароналари».

25-APRIL Shanba

11.55, 20.45 «Ўзбек адабиёти». 12.00 «Тошкент таронаси».

21.25 «Анион». 9.20 «Ягонаман, Тошкент!».

10.30 «Галактический футбол». 11.30 «Фоторево».

05.00, 09.00, 11.00 «Новости». 05.10 «Гени и злодеи».

04.20 Х/ф «Старшина». 05.50 «Вся Россия».

04.50 Х/ф «Синдбад-мореход». 06.10 М/с «Приключения Гулливера».

07.00, 04.00 «Клуб детективов». 07.55 Музыка.

07.00 Х/ф «Роман Мерфи». 09.00 М/с «Бабушка ода».

07.55 М/с «Смешарики». 08.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей».

YAKSHI ISHLAGANI UCHUN

Навбатдаги қахрамонимиз офис менеждери лавозимини жуда яхши кўрарди. У иш графигини, бирор зарурат билан ёрдам сўраб келган одамларни хурмат қиларди.

— Сизга мингдан-миг раҳмат! Сиз туфайли ишларимиз юришгандан юришиб кетди. Қарийб ҳар бир иш жараёни автоматлаштирилган даражага етди.

07.55 М/с «Смешарики». 08.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей».

OZGINLAR KERAK EMAS

Бир ходим жуда озиб кетганлиги сабабли ишдан бўшатилди. Унинг оғирлиги 100 килограмм 80 килога тушиб қолганда, ҳамкасблар унга кўпқор эълитбор бера бошладилар.

07.00 Х/ф «Роман Мерфи». 09.00 М/с «Бабушка ода».

UZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 13.00 «Иқлим».
7.05, 8.30, 9.55, 10.30, 13.30, 18.15, 20.05, 21.45 ТВ - анонс.
7.10 Б/ф «Ойжон». 2-қисм.
7.50 «Тонги наволар».
8.00 «Ахборот».
«Болалар сайраси»:
8.35 «Финли ва унинг дўстлари». М/ф.
9.15 «Оқирабо».
10.00 «Саломатлик сирлари».
10.20 «Минг бир кунлар».
10.35 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
11.20 «Хамон ёдимда».
13.05 «КиноТеатр».
13.35 «Денгизлар ҳумури». Б/ф.
15.45 «Заковат».
«Болалар сайраси»:
16.45 «Кўрсатувлар саргузашти». М/ф.
18.20 «Оталар сўзи - ақлнинг кўзи».
19.30 «Тахлилнома». /рус/.
20.00, 20.55 «Эпоклар».
20.10 Т/с «Денгиздан томчи».
20.40 Кўнгил қушиқ истади». 21.00 «Тахлилнома».
21.50 «Азизим».
22.20 «Бурки». Б/ф.
24.00-00.10 Тунги наволар.

«Uzbekistan».
00.10 Кўрсатувлар дастури.
00.15 «Хамон ёдимда».
00.55 «Олтин мерос».
01.00 «Тахлилнома». /рус/.
01.30 ТВ - анонс.
01.35 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
02.20 «Олдир сўзи - ақлнинг кўзи».
03.20 «Оқирабо».
04.00 «Тахлилнома».
04.40 Б/ф «Кўларнинг маъноси».
2-қисм.
05.40-05.55 Тонги наволар.

YOSHILAR

8.55 «Yoshlar» салони.
7.00 «Яшанба ноиниҳаси».
7.20 «Табабсум қил».
7.30 «Унутилмас оҳанглари».
8.00 «Олтин тулроқ».
8.10 «Баҳор таровати». Т/с.
8.55, 14.45, 18.50 «Ўзбек адабиети».
9.00 «Рўзгор мактаби».
9.30 «Тошкент таронаси».
9.40 «Соғлик - бойлик».
10.00 «Ватанларвар».
10.40 Т/с «Қонли оlishу».
2-қисм.
11.25 «Калпок». Ҳажвия.
11.50 «Маслаҳат». Ҳажвия.
12.10 «Қасамбёз». Т/с.
12.55 «Темирхона солиғи».
13.00 «Болалар давраси».
13.30 «Эрталар олимпиада».

26-APREL Yakshanba

14.50 «Қаддон кўшиқлар».
15.00 «Эверест».
15.30 «Қамолот».
15.40 «Бугундан эсдалик».
16.00 «Жумонг». Т/с.
17.10 «Илҳом қанотлари».
17.30 «Аршин молалан». Б/ф.
18.55 «Онаҳон қилбоғим».
19.00 «Давр». Ҳафта уқуни.
19.30 «Таранг».
20.10 «Раглар рақси».
20.50 «Табабсум қил».
21.00 «Ешлар парвози».
21.30 Хинд киноси: «Намаста, Лондон».
23.30 «Юрт тинчилиги».

TOSHKENT

7.20 Кўрсатувлар тартиби.
7.25 «Салом, Тошкент!».
8.25 Бизнес-«Пойтахт».
9.00, 13.40, 15.10, 19.10 «Телекўрер - маркет».
9.15, 10.20, 10.40, 13.55, 16.05, 17.05, 20.15, 20.55 «Анонс».
9.20 «Ягонаман, Тошкент!».
9.30 «Пойтахт».
9.40 «Афиша».

9.50 «Интервью».
10.00, 15.45 «Музыка SMS».
10.25 «Тошкент-2200».
10.30 «Пойтахт» /рус/.
10.45 Индийско кино: «Лёд на душе». 1-2-серия.
13.35, 20.50 «Мисли аслух».
14.00 «Планета зомби. Горы».
14.50 «Истёпод».
15.25 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги олдидан: «Менинг шахрим».
16.10 «Тошкентда латифа».
16.15 «Саргузаштлар ороли».
16.45 «Балликча қайтиб».
17.10 «Парвона» Ўзбекистон Миллий академик драма театрининг спектакли.
19.25 Болалар учун: «Каренсарай».
19.35 «Нима учун?»
20.20 «Открытая дверь».
20.20-22.50 Кино SMS со звездами: «Серфер»-«Грабление - по итальянски»-«Подмена».

SPORT

8.00 «Бодаре утро».
9.00 «Хабарлар» (рус)
9.20 «Куноқ старлар».
10.00 «Хабарлар» (узб)
10.20 «Гол».
11.20 Цирковая программа.
12.20 - 14.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Сутдённа» - «Пахтакор».

18.00 «Соғлом оила».
18.30 «Версия».
19.00 «АВТОГраф».
19.30 «Вилонт спорт».
20.30 ОТ спорт, Жадон кубогини.
21.30 «Талкин».
22.00 «Профринг».
22.55 Футбол. Испания чемпионати. Тўғридан-тўғри оling кўрсатилади.
00.50 «Тунингиз оуда бўлсин!»

KAMALAK-TV

10.00, 11.40 Кино минутка
10:20 М/ф «Аладдин и король разбойников»
12:00 М/ф «Троль в центральной парке»
13:15 Рейтинговый фильм
15:05 Большое кино «30 дней ночи»
16:55 Музыкальная дорожка
17:35 Х/ф «Невеста с того света»
19:10 Музыкальная дорожка
19:50 Х/ф «В плену призраков»
21:40 Музыкальная дорожка
22:20 Х/ф «Монстро»

► У алко-голли ичимликлар шпасаидаги пархларни ўзгартариб туриш билан шуғуullanарди. У озган сайин кўпроқ

ва тезроқ ишлайдиган бўлиб қолди. Ва ниҳоят, ишдан бўшатини тўғрисидаги буйроққа айтилганидек, «унга бу компанияда қиладиган иш қолмади».

БЕСАБРАГИ УЧУН

Яна бир қахрамонимиз ўзининг нима сабабдан ишдан бўшатилганини хали ҳам тўлиқ тушуни етолганича йўқ. Ўн олти ёшли бу киз пончикларни (ёнда кўпчилик пишириладиган куччаларни)

қутиларга тахлал солиш билан шуғуullanарди. Бир кунин у кечки ўн иккигача ишхонада қолиб кетди. Унинг ўрнига келиши лозим бўлган дўкон эгасидан дарак йўқ эди. Киз унинг уйига кўнбирок қилди:

— Иш вақтин соат еттида тугаган. Ҳозир ўн икки бўляпти. Қачон келасиз?

— Мен борганимча кетмай туринг, — кичкирди дўкон эгаси.

Эрталабга яқин у дўкон эшиги олдида киркма милтиқ кўтарганча пайдо бўлди.

— Сиз ишдан бўшатилдингиз! — кичкирди у кизга милтиқ ўқталиб, — менга ишхона учун жон куйдирадиган, мастулиятли ходимлар керак.

ТАҚИҚАНГАН ТОМОША УЧУН

Икки йигит суд биносида қоровул бўлиб ишларди. Улар бинога кирмоқчи бўлган кишиларни хафсизликни таъминлаш мақсадида текширувдан ўтказишар, уларнинг юқлари, сумкаларини рентген нурулари билан ёритиб кўришарди. Бир кунин иккита киз келиб, қоровул йигитларни гапта солмоқчи бўлишди. Аммо улардан тайинли бирон гап чиқмагач, кизлардан бири сумкаларини рентген нурулари билан ёритиб текшириладиган аппарат ичига олиб кирадиган лента устига ётиб олди. Қоровул йигит тутмачани босди. Лента кизин аппарат ичига киритиб юборди. Киз аппарат ичига, йигитлар уни ташқаридан, аппарат экранидан оғизларининг сўлаги оқиб томоша қилдишди. Бу ишларнинг барчаси кузатув камераси орқали бошлиқларга маълум бўлди. Ҳар иккала йигит «санкцияланмаган операцияни амалга оширганлиги учун» ишдан хайдалди.

Икки йигит суд биносида қоровул бўлиб ишларди. Улар бинога кирмоқчи бўлган кишиларни хафсизликни таъминлаш мақсадида текширувдан ўтказишар, уларнинг юқлари, сумкаларини рентген нурулари билан ёритиб кўришарди. Бир кунин иккита киз келиб, қоровул йигитларни гапта солмоқчи бўлишди. Аммо улардан тайинли бирон гап чиқмагач, кизлардан бири сумкаларини рентген нурулари билан ёритиб текшириладиган аппарат ичига олиб кирадиган лента устига ётиб олди. Қоровул йигит тутмачани босди. Лента кизин аппарат ичига киритиб юборди. Киз аппарат ичига, йигитлар уни ташқаридан, аппарат экранидан оғизларининг сўлаги оқиб томоша қилдишди. Бу ишларнинг барчаси кузатув камераси орқали бошлиқларга маълум бўлди. Ҳар иккала йигит «санкцияланмаган операцияни амалга оширганлиги учун» ишдан хайдалди.

ҚИММАТГА ТУШГАН ҲАЗИЛ

Бу воқеа яхшигина саргузашт фильм ёки мультфильмга айланди. Бу фильмга спенарий бўлиши мумкин. Икки ўспиринлар паррандачилик фабрикасида тинчгина ишлаб юришган эди. Уларнинг ёшлиги ва тажрибасизлигидан келиб чиқиб, бақарадиган ишлари ҳам мураккаб эмас: тайёр маҳсулот (тозаланган товук)ни ўрамларга жойлашдан иборат бўлган. Одатдаги қўнларнинг бирини икки оғайини тушилик қилиб қайтаришадиганларида, йўл четидан ўлиб ётган қалхат (гриф)га кўзлари тушади. Ўспиринлар кўп ўйлаб ўтирмай, ўлган қўшни ўзлари билан олиб келиб тайёр маҳсулот ўрамага жойлаб юборишарди. Бу билан улар харидорларни антиқа «пархез гўшт» билан айлamoқчи бўлишган. Аммо бу хазил уларга анча қимматга тушган; улар аввалгилар иш жойларини обдон дезинфекциялаб, ювиб чиқилган ва шу кунлик ишдан хайдалишган.

Бир дақиқалик даромад

Ҳар доимғидай баъзи ўта қизиқувчан экспертлар сайёраимизнинг бадавлат кишиларининг бир дақиқалик иш пайти неча пул туришини, аниқроғи, улар бир дақиқада қанча даромад қилишларини ҳисоблаб чиқишдан эринмадилар.

Кузатувлар шуни кўрсатдики, баъзи машҳур ишбилармонлар бир неча соатгина ишлаб, қимматбаҳо автомобил ёки яхта харид қилишга етарли пул топишлари мумкин экан. 60 сонияда энг катта даромад топшиш кутилгандай Microsoft (Майкрософт) компаниясининг асосчиси ва раҳбари Билл Гейтс тегишли. Жаноб Гейтс бир дақиқада 6659 долларга бой-ийди (бир йилда 3,5 млрд.). Бошқаларнинг бойлигини ҳисоблашдан чарчамайдиган Forbes (Форбс) журналининг тадқиқотига кура Гейтснинг бир дақиқада ишлаб топдиган пулига 6659 та камбағал оиланинг кўнлик даромадини икки баробарга ошириш мумкин.

Телекоммуникация соҳасининг «қироли» лотин америкалик Карлос Слим Халу бир йилда 2,1 млрд. доллар даромад қиладди. Тегишинча у бир дақиқада 3995 доллар пул топди.

Mittal Steel (Миттал Стeel) компаниясининг раҳбари ҳиндистонлик Лакшми Миттал жаноблари 60 сонияда 3130 доллар топиб, йиллик даромади 1,65 млрд. долларни ташкил қиладди. Мисол учун, 18,2 млн. долларга Багама оролларида бирини харид қилиш учун Лакшми тўрт кун тер тўкса бас. Бизнесда пикири ёнган юқоридиги ишбилармонларга қараганда машҳур кинорежиссёр Стивен Спилбергининг даромадлари анча камтар кўринади. Унинг бир йиллик даромади 332 млн. долларга тенг бўлиб, бир дақиқада 632 доллар топади. «Юлдузли жанглар» («Звездные войны») фильмининг режиссёри Жорж Лукас ҳаммасидан бироз ортда қолган ҳолда бир дақиқада 447 доллар топади.

Машҳур актриса Хелен Берри 60 сонияда «атиғи» 30 доллар даромад қиладди. Бир дақиқада ишлаб топиладиган сумма рақамларининг тафовитини солиштириш орқали яна ҳам яққолроқ кўриш мумкин: америкалик ўртаҳол оиланинг бир дақиқалик даромади 8 центни ташкил қиладди.

Қоридоғиларни ўқиб чиққач, кўпчилик ўзининг бир дақиқалик даромадини ҳисоблашга тушиши тайин. Ҳисоблаб чиқишга муюссар бўлганимизда ҳам кўрсаткичлар юқоридигилардан анча кам бўлиши турган гап. Ҳамма гап ҳам шунда, юқоридоғилар келтирилган кишилар қимматли вақтларини фойдасиз юмушларга сарфламай уни қадрлай билиб, севган ишларига қўмилиб ишайдилар. Шунинг учун ҳам хар бир дақиқада катта даромад топишга эришганлар.

Сармоячи Уоррен Баффетнинг бир дақиқалик даромади ҳам Гейтсникига яқин бўлиб, у 5594 доллар топади. Уорреннинг иш дақиқаларини кўшиб чиқсак, бир йиллик даромади 2,9 млрд.ни ташкил қиладди.

Инглиз мутахассислари 150 га яқин касбнинг «асабийлаштириш шкаласини» тузиб чиқишди. Ушбу рўйхатдаги биринчи ўринни шахтёрлар эгаллаган, бу касбнинг «калтислик» кўрсаткичи 8,3 балл. Улардан кейинги ўринни полициячилар эгаллаган. Уларнинг қалтиш вазиятларда,

ЎТА «АСАБИЙ» КАСБЛАР

тахликаларда қолиши 7,7 балл билан баҳоланди. Курувчилар ва журналистларнинг ўз ҳаётларини тахликага қўйиш кўрсаткичи 7,5 балл. Қизғини шундаки, улардан кейинги ўринларни 7,2 балл билан ақтёрлар, 7 балл билан сивастчилар ва жамоат арбоблар эгалладилар.

Уларнинг «асабийлаштириш кўрсаткичи» бунчалар юқори эканлигини психологлар бу касблар эгалларининг узлуksиз равишда

ромадлари анча камтар кўринади. Унинг бир йиллик даромади 332 млн. долларга тенг бўлиб, бир дақиқада 632 доллар топади. «Юлдузли жанглар» («Звездные войны») фильмининг режиссёри Жорж Лукас ҳаммасидан бироз ортда қолган ҳолда бир дақиқада 447 доллар топади.

Машҳур актриса Хелен Берри 60 сонияда «атиғи» 30 доллар даромад қиладди. Бир дақиқада ишлаб топиладиган сумма рақамларининг тафовитини солиштириш орқали яна ҳам яққолроқ кўриш мумкин: америкалик ўртаҳол оиланинг бир дақиқалик даромади 8 центни ташкил қиладди.

Қоридоғиларни ўқиб чиққач, кўпчилик ўзининг бир дақиқалик даромадини ҳисоблашга тушиши тайин. Ҳисоблаб чиқишга муюссар бўлганимизда ҳам кўрсаткичлар юқоридигилардан анча кам бўлиши турган гап. Ҳамма гап ҳам шунда, юқоридоғилар келтирилган кишилар қимматли вақтларини фойдасиз юмушларга сарфламай уни қадрлай билиб, севган ишларига қўмилиб ишайдилар. Шунинг учун ҳам хар бир дақиқада катта даромад топишга эришганлар.

Сармоячи Уоррен Баффетнинг бир дақиқалик даромади ҳам Гейтсникига яқин бўлиб, у 5594 доллар топади. Уорреннинг иш дақиқаларини кўшиб чиқсак, бир йиллик даромади 2,9 млрд.ни ташкил қиладди.

Инглиз мутахассислари 150 га яқин касбнинг «асабийлаштириш шкаласини» тузиб чиқишди. Ушбу рўйхатдаги биринчи ўринни шахтёрлар эгаллаган, бу касбнинг «калтислик» кўрсаткичи 8,3 балл. Улардан кейинги ўринни полициячилар эгаллаган. Уларнинг қалтиш вазиятларда,

публика учун ишашлари билан боғлаб тушунтирадидилар. Бу эса кишининг руҳиятига қаттиқ таъсир қиладди. Врачларга 6,8 балл, автобус ҳайдовчиларига 5,4 балл, дипломатлар ҳамда фермерларга 4,8 балл берилди. Энг тинч иш кутубхоналар ва музей ходимларининг иши экан. Уларнинг асабийлаштириш коэффициентини бора-йўри 2,8 баллни ташкил этган. Канадада ўтказилган худди шундай тадқиқот натижалари бутунлай бошқача. Канадада энг

оғир касб мусоқачилик экан, деб хабар беради ROKF.ru.

Рухшуносларнинг фикрича, тўхтусиз югур-югурлар, гастроллар баҳонасида у шахардан бу шахарга қўчиб юришлар, дирижёрларнинг таъинлари мусиқчиларнинг асабларини ишдан чиқарад экан.

Канададаги оркестр ходимлари ўртасида ўтказилган сўровнинг кўрсаткича, мусиқчиларнинг 82 фоизи тез-тез тинчлантирувчи ҳафдорларни ичиб юришса, қолган 8 фоизи бундай ҳафдорларни муттасил истеъмол қилар экан.

ЎЗ МЕВАСИНИ БЕРМОҚДА

Ўртимизда болаларнинг мукаммал таълим-тарбия олишлари, қизиқиш ва лаёқатлари доирасида касб-хўнар эгаллашлари, комил инсон бўлиб ўлгайишлари учун муносиб шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Маълумки, болаларни бўш вақтларида мактабдан ташқари таълим муассасаларига жалб этиш уларнинг камолотида муҳим ўрин тутadi. Шу маънода, кўплаб болалар ижодиёт марказлари фаолият кўрсатиб келмоқда. Бирок, шахримиздаги «Уқувчилар техник ижодиёти маркази» фаолияти ўрганилганда бугунги талаба мутлақо жавоб бермаслиги, аянчи аҳволдалиги аён бўлди.

Марказ эски бинода жойлашган, машгулотлар ўтказиш учун шарт-шароитлар яратилмаган. Машгулотлар учун алоҳида хоналар ажратилмаган, ўқув-ишлаб чиқариш дастгоҳлари ўрнатилмаган. «Электрон ҳисоблаш машиналарига дастур тузиш» тўғрисида бор-йўғи икки дона компьютер бўлиб, болалар яқин атрофдаги мактабларнинг компьютерларидан фойдаланишлари га тўғри келган. Нокўлай, шаҳар чеккасида жойлашган Марказга ўқувчилар дарслардан кейин бир неча транспорт воситаларида қатнаб туришга мажбур бўлишган. Бунинг устига электр таъминотидаги узилтишлар тўғрисидаги машгулотлар ярим-ёрти ўтказилган. Ана шундай шароитда ҳам иқтидорли болалар турли йўналишларда вилоят ва республика миқёсидаги халқро мусобақаларда иштирок этишиб, фахрли ўринларни эгаллашган.

Прокуратура тақдимномасига асосан шаҳар ҳокимлиги тегишли қарор қабул қилди. «Уқувчилар техник ижодиёти маркази» шаҳар марказидаги ҳар томонлама қўлай бинога кўчирилди. Техникавий асбоб-ускуналар, ўқув-ишлаб чиқариш дастгоҳлари, ўқув қўлланмалари билан жиҳозланди. Тўғра рақларга қатнаётган болалар зехн ва қобилиятларини қарқаб боришлари учун зарур шарт-шароитлар яратилди. Шу тариқа Марказга қатновчи болалар сони 12 баробарга орtdи.

Вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида уларнинг ўқишдан ташқари турли фойдали, қизиқарли машгулотларга жалб этилмоқда. Бу борада «Посбон» спорт клуби фаол иш олиб борапти. Спортнинг бокс ва таэквандо турлари билан шуғулланаётган ўсмирлар турли мусобақаларда шоҳсупанинг юқори поғоналарига кўтарилиб, тенгдошларига ибрат бўлишмоқда. Чунки, клубдан Халқаро таэквандо федерацияси йўналишида 3 нафар жаҳон чемпиони, 3 нафар Осиё чемпиони, бокс бўйича 1 нафар Осиё, 4 нафар Ўзбекистон чем-

пиони етишиб чиқди. Тенгдошлари уларга ҳавас қилиб клубда мунтазам равишда шуғулланишмоқда. Дастлаб ташкил этилганда ИИБ рўйхатида турувчи 25 нафар вояга етмаганлар шуғуллана бошлаган клубга айни чоғда 600 нафардан зиёд ўсмир қатнамоқдалар.

Ёшларнинг ҳуқуқий билимларни эгаллашга эҳтиёжлари ортиб борапти. Хуқуқ, шаҳардаги Маиший хизмат касб-хўнар коллежида таълим жараёنларини таҳлил қилганимизда, қулуви ёшларнинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш соҳасига қизиқишлари эътиборимизни тортиди. Бирок, коллежда ушбу йўналишда таълим бериш учун шарт-шароит яратилмаган. Ўқув жиҳозлари, ҳуқуқий адабиётлар билан таъминланмаган.

Шаҳар прокуратураси ИИБ ва шаҳар ҳокимлиги, коллеж раҳбарияти билан ёшларнинг ҳуқуқий онгини ошириш, ҳуқуқий адабиётларнинг захираси шакллантирилди. Назарий билимларини мустаҳкамлаш учун шаҳар прокуратураси, ИИБ ҳамда судларда амалий машгулотлар ўтказилмоқда.

Утган йили шаҳар прокуратураси «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда «Ёшлар гвёҳрандлик ва терроризмга қарши», «Ёшлар одам савдосига қарши» шiorларни остида оммавий тадбирлар ўтказди. Терроризм, гвёҳрандлик, одам савдоси каби жиноий қилмишларнинг ижтимоий ҳавфи ва уларнинг олдини олиш хусусида маълумотлар ҳеч қимни бефарқ қолдирмади.

Болаларнинг тўлақонли билим олишлари, ҳар томонлама чиқиқиб боришларини, уларни қонуларга ҳурмат рўҳида тарбиялашни кўзлаб ўтказилаётган бундай тадбирлар ўз мевасини бермоқда.

Азизбек МАМАТХОДЖАЕВ,
Асака шаҳар прокурори

Инсон азиз. Бола туғилиб, вояга етгунча ота-она озмунча машаққат чекмайди. Гўдаклигиндан яхши парваришлаш, вақтида едириб-ичириш унинг жисмонан соғломлигини таъминлайди. Одоб-ахлоқ, жамоат жойларда ўзини тутишга ўргатиш, касб-корга, ўқишга қизиқтириш мурғак қалбни маънавий жиҳатдан етуқликка қорлайди. Бирор ота-она йўқки, фарзандининг барқамол инсон бўлишини истамаса. Бу табиий ҳол. Ерга уруғ қадаган дехқон ҳам ундан умидвор бўлади. Ана шу эзгу ният яхши амалларга бошлайди.

Бахтдан тонган она

Бугун ёшларимиз ҳар жабҳадан катта ютуқларни қўлга киритишмоқда. Уларнинг камолоти билан ота-она, элу юрт бирдай фахрланади. Бунинг замирида эса, аввало меҳр-муруват, муҳаббат, садоқат, ишонч, қатъият тўғрисида мувофиқасан.

Шу ўринда халқимизнинг «чима эксанг, шуни ўрасан» деган доно мақолани эслаш жоиз. Негаки, баъзан ота-оналарнинг ўз фарзандларини қаровсиз қолдираётганлиги, тарбияси билан қизиқмаётганликлари, тақдир ҳақида ҳатто ўйлаб ҳам қўрмаётганликларининг ғувоҳи бўламиз. Ундайларни инсонийлик чегарасидан чиққан, ота-она номига нолойиқ инсонлар дейишга ҳақлимиз.

Яқинда Ғиждувон туман прокуратураси томонидан вояга етмаганлар тўрисидаги қонулар ижроси юзасидан текшириш ўтказилганда Ғиждувон шаҳар Тожикистон кўчаси 18-уйдаёшгани, 1994 йилда туғилган, вояга етмаган Феруз Турсунов қаровсиз қолганлик аниқланди. Унинг онаси Раъно Бозорова фарзандининг тарбияси, таълим олиши, моддий таъминоти билан қизиқмаган. Оналик мажбуриятларини бажаришдан бош тортиб, мунтазам равишда спиртли ичимлик истеъмол қилишга ружу қўйган. Бу ҳолат васийлик ва ҳомийлик Кенгаши ҳулосаси, маҳалла фуқаролар йиғини тавсифномаси ва бошқа ҳужжатлар-

да ҳам исботини топган.

Суд мажлисида жавобгар Раъно Бозорова: «1995 йилда Турмуш ўртоғим Ибод Турсунов билан ажрашганмиз. Ўғлим Феруз менинг қаромгимда бўлса-да, у мени тингламайди, ўғлимни тарбиялай олмапман. Шунинг учун мени оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиб, Ферузни «Меҳрибонлик уйи»га топширилишига қарши эмасман», деди бошини эгиб.

— Туман халқ таълими васийлик ва ҳомийлик Кенгаши вакили сифатида шуни айтмоқчиманки, — деди Саъдулло Эргашев, — Фуқаро Раъно Бозорова 1988 йилда фуқаро Ибод Турсунов билан қонуний никоҳдан ўтишган. Урталарида уч нафар фарзандлари туғилган, ўзаро келишолмай 1995

касалманд, қаровсиз қолган болалар «Меҳрибонлик уйи»ларига ўтказилган. Бу албатта, миллатимизга хос, давлатимиз сийсатига мос, инсонпарвар юртбошимиз баркингенлиги ифодасидир.

Бирок, суд залида бош эгиб ўтирган, ўз фарзандларидан воз кечган она — жавобгар Раъно Бозорова ҳақида, унинг тақдир ҳақида ўйлаб қолсан киши. Ахир у ҳам инсон, аёли сифатида бахтли ҳаёт кечириши, оиласи билан аҳил яшаб фарзандлари бахту камолини қўришга ҳақли эди-ку. У ҳам барча оналар сингари уч гўдакни дунёга келтиргунча, ҳумқладорлик қийинликларини, тўғруқ азобини тортган, чақалоқ «ингасидан қалби гўтуриб, олам гўзаллигини қайта-қайта ҳис этган, уйқу-

сиз туларни мурғак гўдакларига алалар айтиб ўтказган — ҳаётдан умидвор она эди-ку?!

Нега у бахтсиз, нега у бу қўйга тушди, деган ҳақли саволлар кишини ўз гирдобига олади.

Ёшлик гўзал, ёш йилгит-қизларнинг орзулари ҳам осмон қадавр.

Раъно ҳам, унинг тақдирига тақдирини болган Ибод ҳам эзгу ниятлар қилишгани анж. Уч фарзандни дунёга келтиргач, нега бир-бирларига бегона бўлишди? Қани ёшлиқдаги ахду паймон? Нега улар бир-бирларини ҳаёт кемасида суяшмади? Эр-хотин бир-бирига нисбатан кечиримли бўлишганда эди, бугун оила аталмиш муқаддас қўрғон бузилиб, уларнинг зурриёвлари ота-она меҳридан мосуво, бағри кемтик бўлмас эди.

Бу ўринда биргина Раънони қоралаш ноўрин. Аслида ана шу қўрғоннинг ҳар иккала устунидан ҳам пугур кетгани, ачинарли.

Азиз газетхон! Бугун кўз ўнгимизда яқинларимиз, қўни-қўшимиз турмушда кузатиллаётган бу каби ҳолатларнинг илдиз отишга йўл қўймайлик. Ҳар қандай касалликни ҳам даволашдан қўра, унинг олдини олиш осон. Шундагина болаларимиз нигоҳлари мунглабга тўлмайди.

Ўтавр МАЛИКОВ,
Ғиждувон туман прокурори
Брдамчиси
Лолохан МАНСУРОВ,
журналист

мал ривожланиши ва шаклланишини бузади. Фоҳишалик билан шуғулланиш эса нафақат ўсмирнинг жисмоний ривожланиши, шунингдек, шахсининг маънавий ривожланишини ҳам бузади. Шунинг учун унинг бошқа гайриижтимоий ҳаракатларга қараганда ижтимоий ҳавфлиги юқори ҳисобланади. Шу тўғрисида ЖЖнинг 127-моддаси 2-қисмининг «истеъмоли этишга» деган сўзларидан кейин «фоҳишаликка» деган сўз билан тўлдириб лозим.

Бундан ташқари, кодексда «жалб қилиш» тушунчаси ойдинлаштирилмаган бўлиб, унга жалб қилишнинг ҳамма қўриғини қиритиш мумкин, жумладан, зўрлик ишлатиб жалб қилишни ҳам. Аммо айтиб ўтишимиз лозимки,

зўрлик ишлатиб жалб қилишнинг бошқа усуллари қараганда ижтимоий ҳавфлиги анча юқори ҳисобланади. Чўнки зўрлик ишлатиш натижасида шахсга нисбатан маълум бир маънода жисмоний ёки руҳий шикаст етказиладиган мумкин, шунингдек, у жисмоний ва руҳий азобланиши ва эркинлигидан маҳрум бўлиши мумкин. Шунинг учун 127-модданинг 3-қисмининг «зўрлик ишлатиб ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб содир этилиши» деган «г» банд билан тўлдирилса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ҳар қандай гайриижтимоий ҳатти-ҳаракатлар, агар у ёшлар орасида мавжуд бўлганда, айниқса, зарарли ва ҳавфлидир. Бинобарин, бундай ҳатти-ҳаракатларнинг олдини олиш ҳар доим ва ҳар дақиқда барқамолнинг диққат марказимизда бўлмоғи керак.

Шўхатат МАМАРАҲИМОВА,
Ҳамза туман прокуратураси
иш ўрганувчиси

Ҳуқуқий демократик давлат қуриш ўсиб келаятган авлодининг таълим ва тарбия даражасига боғлиқ. Уларнинг таълим-тарбиясини яхшилашнинг аҳрлалмас қисмининг ҳуқуқбузарликларга қарши кураш ташкил қилади.

Янги демократик давлатда жазо шахс, оила, жамоат ва давлатнинг ҳуқуқ ва манфаатлари муҳофазасини кучайтириш, фуқароларни қонуна ҳурмат қилиш рўҳида тарбиялаш воситасига айланиб бормоқда. Буларнинг барчаси Ўзбекистонда жазо хусусиятининг тубдан ўзгаришига олиб келувчи омили бўлиб ҳисобланади. Жиноят содир этган вояга етмаганларга тайинланадиган жазолар биринчи навбатда уларни тарбиялаш ва жамиятга қайта-

суд ушбу кодекснинг 72-моддасида назарда тутилган асос ва шартлар мавжуд бўлса, шартли жазо белгилаши мумкин» деб белгиланган. Аммо шартли ҳужм жазо эмас, балки жазодан озод қилиш тури эканлигининг ҳамда вояга етмаган жиноятчиларга нисбатан қўлланилаётганда ҳеч қандай алоҳида хусусияти эга эмаслигини инобатга олган ҳолда ЖК 86-моддаси 5-қисми чикариб ташланиши керак.

Кодекснинг жазони енгилаштириувчи ҳолатлар деб номланган 55-моддасидан «вояга етмаганнинг жиноят содир этиши» деб аталган «ж» бандини чикариб ташлаш лозим деб ҳисоблаймиз. Бунинг сабаби вояга етмаганларнинг барча хусусиятлари уларга тайинла-

дай омилларга ён-атрофдаги инсонларнинг ҳуқуқ-аъвори, оила, мактаб, маҳалладаги муҳит ва бошқаларни қиритиш мумкин. Шундай омиллардан бири бўлган қатна ёшдагилар томонидан вояга етмаганларни гайриижтимоий ҳатти-ҳаракатлар содир этишга жалб қилиш ҳоллари анча ҳавфли ҳисобланганини учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексидagi ушбу норма қайта таҳлил қилишни талаб қилади.

Жиноят кодексининг 127-моддаси «Вояга етмаган шахсни гайриижтимоий ҳатти-ҳаракатларга жалб қилиш» деб номланган бўлиб, унинг диспозициясида айбан қандай ҳатти-ҳаракатларга жалб қилиш санаб ўтилган, яъни вояга етмаган шахсни тиланчиликка, спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, гвёҳрандлик қилишга, маҳалладаги муҳит ва бошқаларни қиритиш мумкин. Шундай омиллардан бири бўлган қатна ёшдагилар томонидан вояга етмаганларни гайриижтимоий ҳатти-ҳаракатлар содир этишга жалб қилиш ҳоллари анча ҳавфли ҳисобланганини учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексидagi ушбу норма қайта таҳлил қилишни талаб қилади.

Жиноят кодексининг 127-моддаси «Вояга етмаган шахсни гайриижтимоий ҳатти-ҳаракатларга жалб қилиш» деб номланган бўлиб, унинг диспозициясида айбан қандай ҳатти-ҳаракатларга жалб қилиш санаб ўтилган, яъни вояга етмаган шахсни тиланчиликка, спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, гвёҳрандлик қилишга, маҳалладаги муҳит ва бошқаларни қиритиш мумкин. Шундай омиллардан бири бўлган қатна ёшдагилар томонидан вояга етмаганларни гайриижтимоий ҳатти-ҳаракатлар содир этишга жалб қилиш ҳоллари анча ҳавфли ҳисобланганини учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексидagi ушбу норма қайта таҳлил қилишни талаб қилади.

ЁШЛАР ВА ҚОНУНЧИЛИК

риш мақсадига қаратилган бўлиши лозим.

Юқорида зикр этилганлар маълумки, вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар учун жазо тайинлаш амалиётини ўрганиши, уларни тайинлашда инобатга олиниши лозим бўлган ҳолатлар ва уларнинг аҳамияти, вояга етмаганларга тайинланиши мумкин бўлган жазо тизими ва турлари, жиноят содир этганларга нисбатан жазо тайинлаш масалаларини янада тақомиллаштириш лозимлигини далолат беради. Бу аса Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг вояга етмаганларга нисбатан жазо тайинлаш тартиби берилган бўлиб, унинг бешинчи қисмида «Вояга етмаган шахсга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш ёки ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланганда

наётган жазоларни индивидуаллаштиришда ЖК XV бобида эътиборга олинган. Жазо тайинлашда бу ҳолатни икки мартаба инобатга олиш эса қонуна зид ҳисобланади.

Бундан ташқари, яна шуни айтиб ўтиш лозимки, вояга етмаганлар томонидан содир этиладиган жиноятларнинг олдини олиш ҳамда уларга нисбатан жазо тайинлаш масалалари ҳақида жуда кўп гапирмасиз-у, аммо вояга етмаганларга нисбатан содир этиладиган жиноятларнинг олдини олиш, ёшларни жиноят қўрбони бўлиб қолишдан асраб қолиш лозимлиги ҳақида баъзан унутиб қўламиз. Инсон жиноятчи бўлиб тўғилмайди ёки ўз-ўзидан жиноятчи бўлиб қолмайди, балки вақт ўтган сайин жиноятчи бўлиб шаклланиши мумкин. Бу билан айтмоқчимизки, унга маълум бир объектив ва субъектив омиллар аста-секинлик билан таъсир қила боради ва унинг жиноятчи бўлиб шаклланишига туртки бўлади. Бун-

ичимликлар истеъмол қилишга, гвёҳрандлик ёки психотроп ҳисобланмаган, лекин кишининг ақл-идрокига таъсир қилдиган восита ва моддаларни истеъмол этишга жалб қилганлик учун ушбу модданинг биринчи қисми, шунингдек, иккинчи қисмида гвёҳрандлик воситалари ёки психотроп моддалар истеъмол этишга жалб қилганлик учун жавобгарлик кўзда тутилган. Аммо фоҳишалikka жалб қилиш эса қўрсатилмаган. Тўғри, 131-моддада бу қўзда тутилган, аммо фоҳишалик ҳам гайриижтимоий ҳатти-ҳаракат ҳисобланади, шунингдек, у айбан вояга етмаган шахсларни жалб этишга қаратилганлиги сабабли ҳам бу норма ЖК 127-моддасида ўз ифодасини топтоғи лозим.

Бундан ташқари, МДХ давлатлари Жиноят кодексларида ҳам фоҳишалikka жалб қилиш айнан шу моддада қўрсатиб ўтилган. Тиланчилик қилиш, спиртли ичимликлар истеъмол қилиш ва ҳоқазолар вояга етмаган шахсларнинг нор-

Ҳалол бўлганга нима етсин! Ҳам ишинг беш, ҳам юзинг ёру! Доно халқимиз «Тўғри бўлсанг, ўсиб гуя бўласан, эгри бўлсанг, ўсиб бориб кул бўласан» деб бекорга айтмаган.

«Бухоротекс» очик акциядорлик компаниясининг директори бўлмиш Шукрулло Давировнинг ҳам ишлари аввалига жойида эди. Корхонанинг гуллаб-яшнаши учун қўлидан келганча ҳаракат қилади. Шу мақсадда ОАЖ қoшида дўкон очилиши ҳам режалаштирилди. Куп ўтмай, яъни 2001 йилнинг май ойида Қоракўл туманида «Бухоротекс»нинг фирма дўконини очиш ҳақида буйруқ чиқади. Уша куннинг ўзида таниши Ш.Шариповни дўконга раҳбар этиб тайинлайди.

Орадан ярим йилча ўтиб, нима бўлади-ю, Давировнинг миёсига ишларини янада «беш» қилиш гоёси ўрнашиб қолади. Ва, унинг ташаббуси билан «Бухоротекс» ОАЖ ҳамда «Бухоротекс» фирма дўкони ўртасида 250 млн. сўмлик тайёр маҳсулот етказиб бериш тўғрисидаги шартнома имзоланади. Шундан сўнг Ш.Шарипов халқ

унинг шерикларини хавотирга солмай, аксинча, янги «иш»ларга ундайди.

Шундай қилиб, 2003 йилнинг ёз ойида Давировнинг янги «гоя»си билан АЖ ва «Хоразм-

ҳамда тайёр маҳсулотларни ортиш учун рухсат берилган топшириқларга асосан АЖдан МЧЖга юқорида кўрсатилган суммага тайёр маҳсулотлар (бўз, бўз бўлак-

бакилигини айтиб қабул қилишмайди.

Бу ҳолатдан бошлари қотган АЖдагилар уйлай-уйлай, бир қарорга келадилар ва 2004 йилнинг март ойида МЧЖдан қарздорликни ундириб беришни сўраб Хоразм вилоят ҳўжалик судига мурожаат қиладилар. Суд ишни кўриб чиққач, «Пахтачилик таъминоти» МЧЖдан «Бухоротекс» АЖнинг ҳисобига асосий қарз ва суд харажатлари билан жами 201 млн. 05.00 сўм ундирилиши тўғрисида буйруқ чиқаради. Бу буйруқ ижрога қаратилиб, АЖнинг фойдасига МЧЖнинг балансидаги товар-моддий бойликлар ҳисобидан 31 млн. 302.700 сўм ундирилади. Қолган маблағни ундиришнинг имкони бўлмаганлиги учун ижро ҳужжати 2006 йилнинг февралига АЖга қайтарилди. Бунинг оқибатида «Пахтачилик таъминоти» банк-кредит ҳолатига тушиб қолади ва Хоразм вилоят ҳўжалик судининг июнь ойидаги ақрилими билан МЧЖ тугатилиб, Урганч шаҳар ҳокимининг қарори билан Давлат реестридан чиқарилади. Натижда эса қолган 168 млн. 697.300 сўм

шу схемада қатнашиш эди. Бунинг учун эса боз айтганимиздек, шартномани асос қилган ҳолда, гўёки АЖдан олинган тайёр маҳсулотлар учун қарздорлик маъжуд деган вақти кўрсатиб, АЖнинг молия бўлими бошлиғи А.Мирзаев ҳужжатга раис ўринбосари Р.Очиловнинг имзосини қўйдиради. Бош ҳисобчи Ш.Саидовга эса жамият муҳрини бостиради. Сўнгра АТ «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг минтақавий филиали бошлиғи А.Турсуновнинг имзоси билан банк муҳрини урдириб, схемада иштирок этишга муваффақ бўлишди. Бундай «усул» тезда ўз мевасини беради. Яъни, келаси ойда Когон «ҳўжалик ҳисобидаги жамоа бошқармаси» ҳисоб рақамидан «Бухоротекс»нинг ҳисобига 100 млн. сўм, 2004 йилнинг январьда эса яна 50 млн. сўм пул ўтказилди. Маълум бўлишича, бу иш АЖнинг «Бухорознергомарказ» АЖдан ҳақиқатда бўлган қарздорлигини ёпиш учун қилинган экан. Шу боис бу маблағ қарздорликни ёпиш учун тезда «Бухорознергомарказ» АЖнинг ҳисоб рақамига ўтказилди.

Тўғри юрдим – етдим муродга...

истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун тўғув ва тикув дастхоналари ҳамда хомашё олишни рўқач қилиб, 2002 йилнинг бошида АТ «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг Бухоро минтақавий филиалига ариза билан мурожаат қилиб, уч йил муддатга 25 млн. сўм кредит сўрайди. Давиров эса фирма дўконининг молиявий аҳолини била туриб, дўкон билан рақамсиз «кафиллик» шартномасини тузади ва уни АЖдан рўйхатдан ўтказмай, банкка тақдим қилади. Натижда дўконга уч йил муддатга ойлик 25, йиллик 30 фоиз ҳисобиди 25 млн. сўм кредит ажратилди. Ўз навбатида Шарипов тегишли тўлов топшириқномаси орқали кредит маблағидан 20 млн. сўмини АЖнинг ҳисоб рақамига ўтказди.

Шундан сўнг Давиров юқорида қайд этилган, АЖ билан фирма дўкони ўртасида тузилган шартномага асосан дўконга 19.999.675 сўмлик маҳсулотларни юборди. Бу маҳсулотлар эса Шарипов орқали дастлабки терговда шахсини аниқлашнинг имкони бўлмаган шахсларга нақд пулга сотилди. Тушган маблағ узаро бўлиб олиниши натижасида АЖнинг манфаатлари 41.778.302 сўмлик зарар эди. Бу ҳолат Давиров билан

пахтасаноат» ҳудудий акциядорлик бирлашмаси таъсисчилигидаги Урганч шаҳар «Пахтачилик таъминоти» МЧЖ ўртасида 200 млн. сўмлик маҳсулот етказиб бериш ҳақида шартнома тузилади. Унга Давировнинг ўринбосари Р.Очилов имзо чекади. Шартномага асосан, 15 фоиз тўлов олдиндан амалда оцирилиши лозим бўлса-да, бу иш қилинмайди. Аксинча, Давировнинг топшириғи билан АЖнинг хом-ашё билан таъминлаш ва чиқиндиларни сарф этиш гуруҳи раҳбари Ф.Хайриев, ҳисобчиси С.Рўзиева ва маҳсулот сотиш бўлимининг ҳисобчиси С.Исмаиловлар «Пахтачилик таъминоти» МЧЖдан «Бухоротекс» ОАЖга 30 млн. сўмлик тўлов амалга оширилганлиги тўғрисидаги сохта маълумотлар билан авизони сохталаштириб, расмийлаштирадилар. Кейин эса, Давировнинг бошчилигида ўринбосари Очилов, маҳсулот сотиш бўлими бош мутахассиси С.Рўзиев ҳамда ҳисобчиси С.Исмаиловлар МЧЖга 199.999.300 сўмлик тайёр маҳсулотларни ортиш учун рухсат берилган топшириқни имзолаб, ҳужжатларни такроран сохталаштиришади. Ҳужжатлар «расмийлаштирилгач», қалбаки авизо

лари, мато ва бошқалар) олиб чиқилиб, нақд пулга сотиб юборилди. Сотувдан тушган пуллар эса кириб қилинмай, узаро бўлиб олинди.

Энди навбат АЖдан МЧЖга чиқим қилинган тайёр маҳсулотларнинг ўрнини ёпишга келади. «Уддабурон»лар бунинг ҳам йўлини топишади. Бунинг учун «Хоразмпактасаноат» ХАБнинг «Бухоротекс» АЖ олдидаги 200 млн. сўмлик дебитор қарзини «Пахтачилик саноати» МЧЖ фойдасига воз кечиш ҳақида уч томонлама шартнома тўйрлашади. АЖ томонидан раис ўринбосари Р.Очилов, МЧЖ томонидан эса С.Эгамовлар имзо чеккан ушбу шартнома «Хоразмпактасаноат» ХАБга тақдим қилинади. Аммо у ердилар «ҳужжат»га имзо қўйишдан бош торттишади. Шунда С.Эгамов «Хоразмпактасаноат»нинг муҳри ҳамда раис ўринбосари О.Каримовнинг имзосини ўзи «қойиллатиб» тайёрлайди ва АЖдан МЧЖга чиқим қилинган тайёр маҳсулотларнинг ўрнини «ёпади». Бироқ АЖнинг мутахассислари «Хоразмпактасаноат» ХАБга узаро ҳисоб-китобларни солиштиришга борганларида, у ердагилар уч томонлама қарздорликдан воз кечиш ҳақидаги шартномани қал-

маблағ ундирилмай, АЖнинг 199 млн. 999.300 сўмлик мулки талон-тарож қилинади.

Булар АЖдагилар томонидан солид этилган ягона ҳолат эмас. 2003 йилнинг сентябрь ойида «Бухоротекс» АЖдан Когон «Хўжалик ҳисобидаги жамоа бошқармаси»га 200 млн. сўмлик тайёр маҳсулотлар етказиб бериш тўғрисида шартнома тузилади. Ушбу шартнома шартларига кўра, Когон «Хўжалик ҳисобидаги жамоа бошқармаси» ҳисоб рақамидан АЖнинг ҳисоб рақамига маблағнинг 25 фоизи олдиндан амалга оширилиши, маҳсулотлар олингандан кейин эса 60 кун ичида қолган 75 фоиз тўлов амалга оширилиши назарда тутилган бўлса-да, амалда бундай қилинмайди. Аниқроғи, пул ҳам ўтказилмайди, маҳсулот ҳам берилмайди. Албатта, бунинг ўзига яраша сабаблари бор эди.

Уша йилнинг ноябрь ойида «Муборакнефтьга» УДП, Когон «Хўжалик ҳисобидаги жамоа бошқармаси», «Бухоротекс» АЖ, «Бухорознергомарказ» ОАЖ, «Бухорозгазтаъминот» ШК, «Ўзтрангас» АК ҳамда «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг Муборак бўлими ўртасида 150 млн. сўмлик мақсадли ва махсус рақамли схема тузилади. Юқоридиги «ўйин»дан мақсад ана

Шундан сўнг, тўғрироғи, февраль ойининг бошида схема орқали АЖнинг ҳисоб рақамига туширилган 150 млн. сўм ҳисобига тайёр маҳсулотларни олиб чиқиб мақсадлида раис ўринбосари Р.Очилов томонидан «Бухоротекс» АЖ билан Когон «Хўжалик ҳисобидаги жамоа бошқармаси» ўртасида сохта шартнома тасдиқланади. Ушбу сохта шартнома ва ишончномага асосан, АЖдан 149 млн. 999 миң сўмлик тайёр маҳсулотлар олиб чиқилди.

Ултуржи ва чакана савдо билан шуғулланишга рухсатномаси бўлмаган бошқарма эса бу маҳсулотларни Бухоро ва Когон бозорларида нақд пулга сотганин етмаганидек, тушган маблағни хизмат кўрсатувчи банкка ҳам топширмайди. Аниқроғи, шунча пул уюшган гуруҳ аъзоларининг чўнтагини қаптайтиради...

«Тўғри юрдим – етдим муродга, эгри юрдим – қолдим уятга» дейилган мақолни Ш.Давиров билан унинг гунашталари ешитишмаган кўринад. Йўқса, тўғри йўл туриб, эгрисини танлашармиди...

Сайдулла ЭЛМУРОДОВ,
Бош прокуратура
бошқармасининг АМИБ катта
терговчиси

ҲОЖАТБАРОР «ШИФОКОР»ЛАР

Маълумки, ҳар қандай соҳанинг билимдони бўлиш учун ўрта ёки олий маълумот талаб қилинади. Аиникса, соғлиқни сақлаш тизими соҳаси ўзгача муносабатда бўлишни тақозо этади. Бирок...
Сурхондарёда шундай «шифокор»лар бор эканки, улар тиббиётдан етарли билим олмасалар-да, «тоби қочган бемор»ларга қўлдан келганча шифо беришни ўзларининг бурчлари деб билишар экан. Шундайлардан бири термизлик Одил Бозоровдир.

Утган йил октябрь ойининг сўнги кунлари. Ногаҳон кўча эшик тақиллаб қолди. Одил эшикни очса, эски таниши Дима экан. Дима соғлиғи ёмонлашганини, «дори» топиб бермаса бўлмаслигини айтиб, ёрдан сўраб келибди. «Бемор»нинг дардига шифо бўлиш шифокорнинг биринчи галдаги вазифаси эканлигини доимо ёнида тутувчи Одил шу заҳоти уйга кириб, бир ўрам «шифобахш» доридан олиб чиқди. Дима илтимоси бажарилганидан хурсанд бўлиб, «халоскор»ига дори учун 5000 сўм чиқариб берди. Аммо унинг қувончи узоққа чўзилмади. Уйга етмасдан қўчи ИИБ ходимлари томонидан тўхта-тилганда ёнидан ўзи ҳозиргина харид қил-

ган «дори» чиқди...
Шундай «шифокор»лардан яна бири Шаҳзода Маҳмадқулова экан. Тоби қочган «бемор» таниши кўнғирқоқ қилгач, Шаҳзода «даволаш»ни пайсалга солиб ўтirmай, тезда етиб келишини сўради. Нодир уникига келганда эса бир эмас, уч ўрам дорини олиб чиқиб берди-да, нархи 9 миң сўм бўлишини айтди. Бундай ҳимматдан боши осмонга етиб, сал бўлмаса бетоблигини унуттаёган Нодир Бўриев, ёнида бор-йўғи 3 миңг борлигини, қолганини кейинчалик келтириб беришга рухсат сўради. Беморнинг дардига шифо бўлмаган шифокор шифокорми? Бу ақидани доимо ёнида сақловчи Шаҳ-

зода ҳам соғлиқ биринчи, пул эса иккинчи даражали эканини айтиб, Нодирнинг кўнглини кўтарди. Нодир унга 3 миңгини бериб, уйига равона бўлди. Уйига энди-гина кирган ҳам эди, қадрдони Бахтиёр кўнғирқоқ қилиб қолди. Буни қаранг-ки, Бахтиёрнинг ҳам тоби қочиб, унга ҳам айнан шу «доридан» керак экан.

Бир вақтлар «бир майзини қирқ бўлиб ейишган» эмасми, Нодир қадрдорнинг дардини ўзиники деб билди. Шунинг учун ҳеч иккиланиб ўтirmай, дўстининг мушқулини осон қилишга шошилди. У билан учрашиб, айтилган «дори»ни бергач, уйига қайтаётганда ИИБ ходимлари томонидан тўхтаётган. Чўнтагидан «дори»нинг ўзига атаб олиб қўйганин топилди...

Айтмоқчи, сал бўлмаса ҳождатбарор «шифокор»лар дорини қаердан олишларини айтишни унуттаёзимиз. Одил Бозоров нима бўлганда ҳам «импортний»си яхши деб, дорини қўшни Тожикистонда «доринишун»лардан олиб келса, Шаҳзода Маҳмадқулова эса «узоқдаги қуйрудан

яқиндаги ўпка яхши» деган мақолга амал қилиб, маҳалласидаги таниши Рустам Қўйилевдан олишни маъжуд кўрган экан.

Терговда аниқланишича, «бемор»лардан бири Тожикистонда туғилиб, ҳозирда Термиз шаҳрида яшовчи, илгари бир эмас, бир неча бор судланган Дмитрий Зласов экан. Шунингдек, термизлик Бахтиёр Давлатов ва Нодир Бўриевлар ҳам муқаддас баъзилари бир, бошқалари эса бир неча бор суднинг қора курсисига ўтиришга улгурган шахслардан бўлиб чиқшиди.

Суд уларнинг қилмишини кўриб чиқиб, «бемор»ларнинг ҳар бирига қилмишига яраша «лард»ларидан фориг бўлишлари учун мажбурий даволаниш ҳамда турли муддатга озодликдан маҳрум этиш, шунингдек, геронифуруш «шифокор»лар — О.Бозоров, Р.Қўйилев ва Ш.Маҳмадқуловага ЖКда белгиланган жазони тайинлади.

Собиржон АЛИЕВ,
Термиз транспорт прокуратурининг
ўринбосари

Дунё ҳамжамияти XX аср охирига келиб глобал хавфсизликка халқаро миқёсдаги ҳамкорлик ва хавфсизлик тизимини яратиш орқали эришиш мумкинлигини англаб етди. Халқаро муносабатларда ўзаро ҳамкорлик ва шу орқали хавфсизликка эришиш масаласи кун тартибига кўйилди. Бугунги кунга келиб эса бундай ҳамкорлик ришталари янгича мазмун касб этмоқда.

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Республикаси халқаро хавфсизлик ва ҳамкорлик тизимини шакллантириш борасида олиб борилаётган тadbирларнинг фаол иштирокчиси бўлиб келмоқда. Бундан қўзланган асосий мақсад, халқаро ва минтақавий ташкилотлар билан ҳамкорликда тинчлик-барқарорликка таъхид солувчи хавф-хатарларни бартараф этишдан иборат.

Куни кеча Россия Федерацияси пойтахти Москва шаҳрида Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШХТ) доирасида ташкилотта аъзо давлатлар вакиллари иштирокида навбатдаги илмий-амалий анжумани иш бошлади. ШХТнинг минтақавий барқарорликка таъхид солаётган муаммоларга қарши кураш борасидаги фаолияти тахлил этилган мазкур анжуман кун тартибида жаҳон молия-иқтисодий инқирозининг ташкилотта аъзо давлатларга таъсирини камайтириш, халқаро терроризм ва наркотрафикка қарши кураш масалалари бўлди.

Мазкур анжумандан аввалроқ, ШХТга аъзо давлатлар Бош прокурорлари иштирокида трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши кураш муаммоларига бағишланган еттинчи йиғилиши бўлиб ўтди. Шунингдек, мазкур йиғилишда одам савдоси, гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланишига қарши кураш масалалари, бу борада олиб борилаётган тadbирлар муҳокама этилди.

Шу ўринда Шанхай ҳамкорлик ташкилоти ҳақида қисқача тўхталиб ўтсак. Бундан 13 йил муқаддам, яъни 1996 йилнинг 26 апрелида Россия, Хитой ва Марказий Осиё давлатларидан Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон республикалари ҳамкорлигида «Шанхай бешлиги» ташкилотига асос солинган. Шу кун мазкур ташкилот иштирокчилари бўлган давлат раҳбарлари томонидан чегара ҳудудларида ўзаро ишончли мустаҳкамлашга оид ҳужжат имзоланди.

2001 йилнинг 15 июлида ташкилот яна бир давлат ҳисобига кенгайди. Шанхайда бўлиб ўтган анжуманда Хитой, Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон давлатлари иштирокида янги — Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШХТ) ташкил топганлиги тўғрисидаги декларация имзоланди.

Халқаро ва минтақавий барқарорликка таъхидлар янгича кўриниш олаётган, дунёнинг геосиёсий ва иқтисодий қиёфасида кескин ўзгаришлар юз бераётган шароитда ШХТ каби минтақавий ташкилотларнинг ҳам аҳамияти чексиз. Шу боисдан ташкилотнинг нуфузи ортиб бормоқда. Минтақадаги Покистон, Ҳиндистон каби салоҳиятли давлатларнинг ШХТга эътибори ортгани, Афғонистон, Мўғулистон каби давлатларнинг ташкилот фаолиятига қизиқиши ортиб бораётганлигининг ўзи ҳам бунинг исботи бўла олади. Мазкур давлатлар раҳбарлари ташкилотнинг Тошкент саммитида меҳмон сифатида иштирок этишган эди.

ШХТнинг ташкил этилишидан қўзланган асосий мақсадга келадиган бўлсак, жаҳон таърибаси глобал ва минтақавий муаммоларга қарши курашишни самарали усули мустаҳкам ҳамкорликни йўлга қўйишдан иборат эканлигини кўрсатмоқда. ШХТнинг ўз олдига қўйган асосий вазифаси барқарор тараққиёт ва фаровон истиқбол учун ҳамкорликка кураш олиб боришдан иборатдир. Қолаверса, давлатлар ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари ва ҳамкорликнинг ривожланиб бориши нафақат минтақада, балки бутун дунёда хотиржамлик ва барқарорликнинг қарор топишида муҳим аҳамият касб этади.

ШХТ ўз олдига урушлар ва турли ҳарбий-сиёсий тўқнашувлар хавфини бартараф этиб, доимий тинчликка, фаровон ҳаётга эришишдек улук мақсадни қўйган. Ташкилотнинг тенг ҳуқуқли аъзоси Ўзбекистон Республикасининг манфаатлари ҳам хавфсизлик, иқтисодий ва ижтимоий алоқалар, транспорт коммуникациялари масалаларида акс этади.

ШХТнинг мамлакатимиз манфаатлари билан ҳамохан яна бир жиҳати, унинг халқаро терроризм, диний экстремизм ва миллий айирмачилик, наркотрафик ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш фаолиятида намоён бўлади. Бундан буюн ҳам ушбу йўналиш ШХТ фаолиятининг энг муҳим таркибий қисми бўлиб қолади, дейиш учун етарли асослар бор.

Фаррух ЖУМАЕВ,
Қарши ҳарбий прокурорининг ёрдамчиси

Ўғри милиционерлар

«Газета» (GZT) нашрининг хабар беришича, МУРнинг тезкор ходимлари Москва Шарқий маъмурий округи ИИБнинг иккита эксперт-криминалистини қўлга олдилар. Улар турли орден ва медалларни ўмариб кетиш мақсадида уруш фахрийларининг уйларига ўғирликка тушиб юрган эканлар.

Тергов маълумотларига қараганда милиция лейтенантлари Илья Лазарев (35 ёшда) ва Антон Романенко (24 ёшда) саккиз марта квартираларга ўғирликка тушибди. Тўғри, улар биринчи навбатда фахрийларнинг орден ва медалларини ўмарилган, пуллар ва турли тилло буюмларни олиб кетишдан ҳам ҳазар қилишмаган. Хабар қилинишича, Лазарев ва Романенко олтита Совет Иттифоқи қаҳрамони олтун юлдузини, ўнлаб Ленин ордени, Кизил байроқ ордени, Александр Невский ордени ва медалларини ўмариб кетишган.

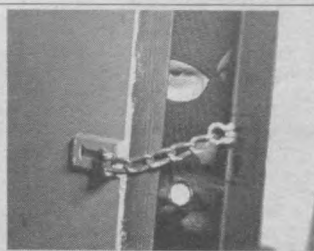
Ўғирланган нарсалар ҳақиқий эгаларига қайтарилгани йўқ, қора бозорда улар ҳали сотувага чиққан эмас. Ўғирлар эса уларни қаерга яширганлари ҳусусида миқ этмайптилар.

Эшикларни бузиб уйларга кириш тек-

никасини аъло даражада билишгани, бундан ташқари ўзлари содир этган қилмишларини эксперт-криминалист сифатида ўзлари текширганиликларини уларнинг ишини айниқса осонлаштирган.

«Газета»нинг хабар беришича, 2008 йил март ойда улар генерал-майор Анатолий Коломейцевнинг квартирасидан орденлар тақилган кителани ўғирлаб кетишган. Аммо кителга тақилган орденлар қалбаки бўлиб чиққан. Ҳуқуқни муҳофиза қилиш органлари вакиллари сифатида воқеа жойига етиб келган ўғри-криминалистлар уздабурон генералнинг ҳақиқий орденларини унинг қизининг квартирасида яшириб қўйилганлигини аниқлашган. Тез орада қизнинг квартирасини ҳам ўғри уриб кетган.

МУР (Москва Жиноят қидирув бошқармаси) ходимлари ўғривачаларини улар

Павел Корчагин кўчасидаги бир квартирага ўғирликка тушганларида қўлга олишди. Тезкор ходимлар ўғирларнинг қимлигини аллақачон аниқлаб олишган бўлиб, уларни жиноят пайтида қўлга олиш учун қулай пайт пойлаб туришган экан.

П. Корчагин кўчасидаги квартира соҳиби узоқ муддатли хизмат сафарига кетганлигини ўғирлар аниқ билишган, аммо унинг сафарга кетиши аъло даражада уюштирилганлиги, унинг орден ва медалларини қўриқлаш учун эса чапдаст тезкор ходимлардан иборат «қопкон» қўйилганлиги ўғирларнинг «етти ухлаб тушига ҳам қирмаган экан».

ANSA ахборот агентлигининг хабар беришича, Аргентинада Casa Rosada номли президент саройи музейидан 1958-1962 йилларда давлатни бошқарган Артуро Фрондизининг асоси ва тамаси ўғирлаб кетилган.

Музей тунаб кетилди

Тахминий маълумотларга қараганда, музейдаги ўғирлик апрель ойининг бошларида содир этилган. Полиция эса бу воқеадан 14 апрель сешанба кунга ҳабардор этилди. Воқеани тергов қилаётган ҳуқуқни муҳофиза қилиш органлари вакиллари ҳозирча жиноят содир этилган вақтни аниқлай олишгани йўқ.

ANSAнинг изоҳлашича, кейинги уч ой ичида музейдаги экспонатларнинг жойлашиш тартиби ўзгаририлганлиги боис уч қисман ёпиқ эди.

Casa Rosadaдаги Аргентина давлат арбоблари ҳаёти билан боғлиқ экспонатлар кўргазмага қўйилмаган музей 2007 сентябрь ойда ҳам тунаб кетилганди. Унда 1874-1880 йилларда Аргентина президенти бўлган Николас Авелланедага тегишли бўлган ва кўргазмага қўйилган соатлар ва рўздалар ўғирлаб кетилганди. Уша ўғирлик содир этилгандан кейин музейда хавфсизлик чоралари кучайтирилиб замонавий видеокузатув тизими ўрнатилган.

Надистларнинг 89 ёшли ёрдамчиси мамлакатдан чиқариб юбориш 11 соатта тўхтатилган. Бу вақт ичида суд унинг ўғли берган апелляция шикоятини кўриб чиқиши керак. Қоровулнинг ўғли, кичик Жон Демьянюк Цинциннатиде бўлган вақтида Огайо штатининг Кливленд шаҳри яқинидаги отасининг уйига миграция хизмати ходимлари кириб келишган. Улар чолни автомобилга ўтиризиб, Берк-Лейкфорт аэропортига етказишлари лозим бўлган. У зуллик билан Мюнхенга учи-

АҚШ суди надистлар концлагерининг собиқ қоровулини экстрадиция қилишни тўхтатиб турибди. Собиқ концлагер қоровули ўзининг Германияга экстрадиция қилинишига қарши курашмоқда. Сешанба кун Цинциннатиде апелляция суди надистлар концлагерининг собиқ қоровули Жон Демьянюкни АҚШдан Германияга экстрадиция қилинишини тўхтатди, деб хабар қилади Associated Press агентлиги.

Концлагер қоровули

ши керак эди. Демьянюкларнинг кичиги айтган сўзларга қараганда, уларнинг оиласини тайёрланаётган экстрадиция тўғрисида оғохлантиришмаган. Апелляция шикоятни кўриб чиқилгунга қадар собиқ қоровул уйига қайтарилмади, йўқми, бу ҳали номаълум, деб таъкидлайди агентлик. Демьянюк оғир касалликка чалинган. У мустақил ҳаракатлана олмайди.

2009 йил 11 мартда иммиграция ишлари бўйича апелляция палатаси Демьянюкни АҚШдан бадарга қилиш мумкинлиги тўғрисида навбатдаги қарорини чиқарган эди. Уни қамоққа олиш

тўғрисидаги ордер 11 март кунини Германия ҳукумати томонидан берилган. Унда айтилишича, асли украинлик бўлган бу шахс Польша ҳудудидаги Гребинька ва Собибор концлагерларида яҳудий миллатига мансуб 29000 асирни қатлий қилишда иштирок этган, деб гумон қилинмоқда.

2002 йилда Демьянюк АҚШ фуқаролигидан маҳрум қилинган. 2005 йилда эса иммиграция суди уни ГФР, Польша ёки Украинага депортация (бадарга) қилишга рўхсат берган. Жон Демьянюк эса надистлар жиноятларига алоқдор эканлигини инкор этмоқда.

Таиланддаги тартибсизликлар

Таиланд давлатида фуқаролар уруши бошланиб кетиши хавфи юзага келди. Таиланд суди мамлакатнинг собиқ бош вазирини қамоққа олишга санкция берди. Муҳолифат аъзолари норозилик намойишларини тўхтатиб туришга ваъда берган бўлсалар-да, армия қисмлари муҳолифатчиларга қарата ўт очди.

Associated Press агентлигининг хабар беришича, Таиланд суди муҳолифатнинг 14 та йўл бошчисини, шу жумладан, собиқ бош вазир Таксина Чинаватани қамоққа олишга санкция берган.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, 13 апрель душанба кун Бангкокда намойишчилардан икки киши ўлдирилган. Полициячилар уларнинг ҳалок бўлишига ҳеч қандай алоқамиз йўқ деб туришибди.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси прокуратура фахрийси Меҳринисо Салимовага турмуш ўртоғи

Файрат
ЗОКИРОВнинг
вафот этганиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Турткўл Қорақалпоғистоннинг йирик, аграр туманларидан бири. Бу ердан кўплаб уста пахтакорлар, санъаткорлар, давлат арбоблари, олимлар етишиб чиққан. Айниқса, мустақиллигимиздан сўнг туман таниб бўлмас даражада ривожланди. Тадбиркорлик, ишбилармонликка кенг йўл очиб берилган.

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган 129 ёшли Тўти момо Юсупова ҳам шу туманда яшайди. Асли кўҳна турткўллик (аввалги Илчи номи жамоа кўжалиги) бўлган онахоннинг ёшлиги, ўсмирлиги ҳам шу ерда ўтган. Отаси Ашир ота ҳам, онаси Улжон ая ҳам шу қишлоқда туғилиб ўсишган. Олди ишчи бўлиб, деҳқончилик қилиб кун кечиришган.

Биз Тўти момо билан суҳбатлашиш мақсадида Турткўл туманига йўл олдик. Ҳамроҳларимиз Турткўл туман прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси Фарҳод Алдамбергенов ва туман ҳокими ўринбосари, туман хотин-қизлар кўмитаси раиси Хадича Ибодул-

тортиди. Келинлари, невара-чеваралари онахон хизматида. Тўти момо билан салом-алиқ қилиб, ҳол-аҳвол сўрадик.

— Замонамиздан айланай, — дейди онахон. — Биз кўрган кунларни ёшларимиз кўрмасин. Очарчиликни ҳам кўрдик, йўқчи-

Онахон кўзига ёш олди...

— Мен мактаб кўрмаганман, — дейди Тўти момо сўзини давом эттириб. — Алғов-далғов замонлар эди. Техника йўқ, қўш ҳайлаб, кетмон чопганмиш. Шу кунларга етказганига шукур. Ёлғиз ўлимдан 4 ўғил, 2 қиз қол-

гиз бор? — сўраймиз онахондан. Онахон кўлини дуога очди.

— Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин. Ёшларимиз мустақиллигимиз қадрига етишсин. Ҳалол меҳнат қилиб, бахтли турмуш кечиришсин. Барча-барчага менинг ёшимни берсин.

Биз Тўти момони чарчатиб қўймаслик учун у билан хайрлашдик. Соғлиқ-саломатлик тиладик.

Онахон шу ёшта чиққан бўлса ҳам хали тетик, бардам. 1950 йилдан нафақада. Меҳнат фахрийси. У 2008 йил 2 август кун Президентимиз Исроом Каримов Фармонига биноан «Шухрат» медали билан мукофотланган.

Нуриддин ОКНАЗАРОВ,
«Нуқуқ» муҳбири

129 ЁШЛИ МОМО

лаевалар бизга бугун туманда амалга оширилаётган ишлар, хотин-қизларни ҳаётга яратиб берилаётган шарт-шароитлар ҳақида тўлқинланиб гапириб беришди.

Тўти момо хонадонидоги саранжом-сариншатиқ, озодалик бизнинг янаям диққатимизни

ликни ҳам кўрдик. Уззу-кун ишлаб қоринимиз тўйиб овқат емаганмиш. Турмуш ўртоғим Бўдан Байимбетов иккинчи жаҳон уруши йилларидаги қийинчиликлар туғайли 62 ёшида вафот этди. Ундан Тоживой исми бир фарзанд қолди.

ган эди. (Тоживой ўғли ҳам 1968 йили вафот этган). Ҳозир улардан 6 невара, 12 чевара, 3 нафар эварам бор. Уларнинг бири ўқитувчи, бири тадбиркор, яна бири механизатор, ишчи бўлиб ишлашяпти.

— Нима тилак-истакларин-

Уяли телефонлар инсоният ҳаётида катта ўзгаришларга сабаб бўлгани исбот талаб этмайдиган ҳақиқатдир. Мулоқот, ҳаттоки кишилар жирингловиқ ихчамгина симсиз восита ёрдамида 24 соат давомидо суҳбатлашишлари мумкин. Уяли телефонлар турмушимизда катта ўзгаришларга сабаб бўлганига унчалик эътибор бермаслигимиз ҳам ҳақиқатдир.

ЗАМОНАНИНГ АЖРАЛМАС БЎЛАГИ

амалга туширилса) шаҳар аҳолисининг бевосита ёрдамида террористик хужурларнинг олдини олишда самарали натижаларга эришиш мумкин.

Огоҳликка даъват...

Кўпгина давлатларда уяли телефонлардан огоҳлантириш воситаси сифатида фойдаланиш кенг йўлга қўйилган. Тармоқ операторлари мижозларга қўтилаётган ер силкинлишлари, сув тошқинлари, қор кўчишлари ва бошқа табиий офатлар эҳтимоли ҳақида хабарларни тарқатиши кўплаб кишиларнинг ҳаётини асраб қолишда катта самара беради. Умуман олганда, уяли телефонларда фактгина севган кишингиз билан ёқимли суҳбатлар ёки бизнес музокараларни олиб боришда эмас, балки фавқулодда вазиятларга тушиб қолиб, уяли алоқа орқали ёрдам кучлари чақирилганда ушбу мосламанинг оддий стационар телефондан қанчалик афзаллигини тушуниб етати киши.

Мобил адабиёт...

Уяли телефон ёрдамида китоб ёзиб китоб индустриясини ўйлантириб қўйиш фақат японларнинг қўлидан келади. Ушбу ўзгача ва антиқа усулда ёзилган романлар тезда оммалашиб муаллифларига катта даромадлар келтирди. Катта даромадга қизиққан ёш ижодкорлар ҳам мазкур усулнинг кашфиётчиларига эргашилдилар. Айтиш жойизки, «мобил» адабиётлар ҳозиргача машҳурлик чўққисидо турибди. 2007 йилда энг кўп сотилган ўнта китобдан бештаси уяли телефоннинг экранида ёзилган. Бундай, антиқа асарларнинг муаллифлари асосан ёш аёллар бўлиб, асарнинг сюжети уларнинг кундалик ҳаётларида рўй берган воқеаларга асосланади.

Ёритиш сифатида...

Тадқиқотлар шуни кўрсатадики, уяли телефон эгаларининг яримдан кўпроги телефон экранидан ёритиш (фонаритч) сифатида ҳам фойдаланишяпти.

Кўпайиб бормоқда
Бугунги кунда дунёда тахминан 3,3 млрд. уяли телефон ишлаб турибди. Эътибор беринг, жаҳон аҳолиси сонининг тенг ярми. Уяли телефонлардан асосан катта ёшлагилар ва фаол турмуш кечирадиган кишилар фойдаланишини инобатга оладиган бўлсак, 100 кишига 158 та уяли телефон тўғри келаркан. Ҳаддан ташқари кўп!

Сайёра хавф остида...
Йилига 125 млн.дан ортиқроқ уяли телефонлар чиқарилади. Йўқ, гап фақат ишдан чиққан уяли телефонлар ҳақида кетмайпти. Уяли телефонларни ташлаб юборишга асосий сабаб кишилар уяли замонавий ва янги русумдагисига алмаштиришларидир. Инсонлар сеvimли «ўйинчоқ»ларини алмаштириши муддатлари қисқариб бораётганига эътибор қаратсак (масалан, корейслар уяли телефонларини ҳар 11 ойда алмаштиришлари кузатилади) яқинда утиллаштириши муаммосига дуч келишимиз тайин.

Биринчиси...
Биринчи уяли телефон бундан 26 йил аввал пайдо бўлган. 1983 йилда Motorola DupaTAC 8000X русумли уяли телефон сотувга чиққан.

Бюллетен ўрнига уяли телефон...
Эстония қўтилмаганда жаҳон ҳамжамиятида конституциявий ҳуқуқларни амалга ошириш жараёнига илғор технологияларни татбиқ этиш борасида биринчилардан бўлди. Олди қилиб айтганда, эндиликда Эстонияда сайловчилар ўзлари хоҳлаган номзодга уяли телефон орқали овоз беришлари мумкин. Бу нараса бир тарафдан, сайлов жараёнини осонлаштиради, иккинчидан, сайловчининг шахсини аниқлашга кенг имко-

ният яратади. «Мобил сайлаш» асрини очиб деб айтиш мумкин.

СМСга «чалинган» корейслар...

Статистика маълумотига қараганда, корейли ўстирин бир йилда уяли телефони орқали тахминан 20 мингта СМС жўнатади (кунига тахминан 60 та СМС). Бошқа маълумотларда айтилишича, бугунги кунда корейлик талаба ёшларнинг 30 фоизи кунига 100 та СМС жўнатишяпти. Улар ўқишга қачон улгуришяпти, деган савол туғилиши табиий, албатта.

Безориликка қўлай...

Уяли телефон орқали унинг эгасини яхшиликка хавотирга солиш мумкин. Мисол учун, Англияда телефон эгаларини матни хабар (СМС) орқали қўрқитишлар сони тобора ошиб бормоқда. Уяли телефон доим эгасида бўлиши ва ишлаб турганлиги сабабли телефон безорилири уни хоҳлаган пайтларида қўрқитишлари ва хавотирга солишлари мумкин. Унутманг, бундай қилишлар ҳам қонун билан таъқиб этилади!

Аксилтеррор восита...

Пердо университетидоги олимлар махсус техник воситаларни қўллаган ҳолда махсус уяли телефонлар турмоғини яратиб устида иш олиб боришмоқда. Махсус соzilangan ушбу уяли телефонлар яқиндаги радиоактив моддаларни аниқлаш мумкин. Террористик хужурлар асосан катта шаҳарлардаги гавжум жойларга қаратилганлигини инобатга олсак, олимларнинг юқоридоги кашфиётлари мантиқан жуда зарур ва катта аҳамиятга эгадир. Радиоактив моддаларни аниқлаш имконини берадиган уяли телефонлар тармоғи (агар у ишлаб чиқилиб,

Huquq
yuridik gazeta

To' sischi:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Yusupboy G'OIPOV,
Bahriiddin VALIYEV, Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK, Sherzodxon QUDRATXOJAYEV

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40, 233-10-53.
E-mail: huquq97@mail.ru
Faks: 233-64-85, 233-10-53.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrini tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ» dan oldinangizi ko'rsatishi shart. Tijorat ehtiroyatiga molik matniallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2007 yil 22 yanvarda O'188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Nashr ko'rsatkichi — 231
ISSN 2010-7617

Buyurtma № — 35. 25 258 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original makoti.

Sahifalovchi: X.HAMIDOV
Nabvatchi muharrir: D.XALILOV
Nabvatchi: O'DEHOQOV
Muzahhir: A.MUSTAFOYEVA

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta «Sharq» MIAK bazmasoxasida oset unuldio chop etilidi. Korxonoz manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Bosmaxoznaga topshirish vaqti: 21.00. Topshirildi: 21.00 T 145 67 8